

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP

Aplító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרסון ד"ר א. מרטון

15 FONT (értékeltől adóval) 12 OLDAL TEL-AVIV, 1980. FEBRUAR 8., PÉNTEK 9601. sz.

BEGIN:

NEM HAGYJUK CSERBEN A LIBANONI KERESZTÉNYEKET

Uj polgárháborúval fenyeget a libanoni baloldal, ha sorkatonaság foglalja el a szíriai hadállásokat — „Izraeli felderítő gépek Beirut felett”

Menáchem Begin miniszterelnök tegnap az Izraelben akkreditált külföldi sajtótudósítók előtt azt mondta, hogy Izrael nem fogja ölbe tett kézzel nézni, ha ismét pogromot kísérelnek meg a libanoni keresztény lakosság ellen. Hangsúlyozta, hogy a múltban már megmentettük ettől a sorstól a keresztény kisebbséget és büszkék vagyunk erre a cselekedetünkre. Most ismét a polgárháború, illetve a pogrom veszélye fenyeget és Izrael nem fogja ezt passzívan végignézni — hangsúlyozta a miniszterelnök.

Beirut (Reuter, UPI). — A libanoni fővárosban megjelenő baloldali sajtótermékek azt írták, hogy új polgárháború veszélye fenyeget abban az esetben, ha végrehajtják a libanoni kormány határozatát, mely szerint libanoni sorkatonaság foglalja el a szíriaiak által kiürített hadállásokat. A baloldali politikai csoportosulások vezetői egyöntetűen elutasít-

BEGIN Pogrom-veszély...

tották a kormány idevonatkozó határozatát.

Aászám Kánszo, a szíriai Bábátpárt libanoni fiókszervezetének elnöke hivatalos nyilatkozat formájában jelentette be, hogy

a libanoni hadsereg fegyveres ellenállásba fog ütközni, ha kísérletet tesz, hogy elfoglalja a Szíria által kiürített hadállásokat. Kánszo egyúttal felhívást intézett híveire, tegyék meg már most az előkészületeket a keresztények által elfoglalt területek „felszabadítására”.

A baloldali A-Szafir című lap azt írta tegnap, hogy a kabinet határozata a hadállások átvételében, „a feszültség fokozódásához vezetett”. A kommunista párt lapja, az „Al Nidá” azt a véleményt hozta nyilvánosságra, hogy a kormány határozata „Szíria, a palesztinai ellenállási mozgalom és a libanoni baloldal elleni nyílt provokáció”. A lap

szerepe a tömeges „fegyverrel szemben a határozatnak”. Mint lapunk más helyén jelentettük, a PFSZ is ellenszegül a kormány határozatának. Aráfat közölte tegnap, hogy készenléti állapotba helyezte csapatait Dél-Libanonban, mert „izraeli támadástól tart”. Nyugati politikai megfigyelők szerint a további fejlemények alakulása most szinte kizárólag Ászád szíriai elnöktől függ. A libanoni sorkatonaság elegendő emberi erővel rendelkezik, hogy átvegye a szíriai hadállásokat, ha Ászád ezt lehetővé teszi. Ászád, mint ismeretes, eleinte az úgynevezett „nemzeti mozgalomnak” akarta átadni a hadállásokat. Ez a mozgalom különböző muzulmán és terrorista csoportok koalíciója, körükben azonban szakadás állt be, s így Ászád pillanatnyilag még nem tudja, mitévő legyen. Észak-Libanonból közben olyan jelentések érkeztek, hogy fellángoltak a harcok különböző keresztény csoportok között, s ezek során több ember megsebesült. Külföldi hírgyűnösök jelentése szerint a reggeli órákban izraeli gépek felderítő repülőket végeztek Beirut felett, s megszálltak a környéki léghatárok utáregék. Izraeli részről nem erősítették meg a hírt. Szemtanuk szerint legalább két izraeli lökhajtó gép húzott el a főváros felett, keletről nyugati irányban. Lapzártakor jelentették Libanon fővárosából, hogy a lakosság és különösképpen a keresztények körében valóságos pánikhangulat uralkodik. Az emberek megrögzöttségükkel, valamint más, nem romlandó élelmiszer- és gyógyszerkészletekkel, valamint más, nem romlandó élelmiszer- és gyógyszerkészletekkel tartanak. (Korábbi tudósításunk az utolsó oldalon.)

Jámáni világháborúval fenyeget

Davos, Svájc (UPI). — Achmed Zákai el-Jámáni sejk, szauidai külügyi miniszter tegnap egy nemzetközi kereskedelmi szimpóziumon kijelentette, hogy minden további szovjet csapatmozdulat a közelkeleti olajmezők irányába — harmadik világháborúval egyértelmű. A szauidai miniszter véleménye szerint a Szovjetunió afganisztáni kalandjának célja az olajmezők megközelítése volt.

Jámáni sejk szerint egész Kelet-Európában súlyos közlejtőhiány lesz érezhető a nyolcvanas évek második felében. Harmadik világháború esetén a Szovjetunió nemcsak Amerikával, de Nyugat-Európával és Japánnal is szembeállítja magát. Véleménye szerint

a nemzetközi feszültség csúcspontjára hágott és azonnali lépéseket kell tenni a helyzet „lehűtésére”.

Vihar Grupper kijelentése körül

Pészach Grupper Kneszet-képviselő (Likud) tegnap cáfolta, hogy azt mondta volna, hogy „aktát vezet minden Likud-képviselőrel”. Hangoztatta, csak annyit mondott, hogy naplót vezet minden Likud-képviselő parlamenti magatartásáról.

Az idevonatkozó hír a Mááriban jelent meg s szerint Grupper azt a kijelentést tette, hogy: „Ha tovább sértegetnek, nem türtöztetem magam tovább. En is árt-hatok minden egyes Likud-képviselőnek; van elég anyagom mindegyikről”. A hír nagy felháborodást keltett a Likud képviselői között, s egyikük, Meír Kohén azt „javasolta” Gruppernek, hogy „visszavonuljon magától a Máárib pszichiátriai kórházban”. Grupper, egyébként, a Likud parlamenti frakciójának szervezeti vezetője.

Izrael hivatalosan tiltakozik Kairóban Tohámi kijelentései felett

Tohámi: „Csak a tiszta igazat mondtam, kérdezzék meg rabbijukat” — Magasrangú egyiptomi személyiség: „Ő a Gus Emunim egyiptomi változata”

Izrael hivatalos tiltakozást készül bejelenteni Kairóban dr. el-Tohámi helyettes miniszterelnök Izrael-ellenes és antiszemita kijelentései kapcsán — közölte tegnap Menáchem Begin miniszterelnök, külföldi lap tudósítók kérdéseire válaszolva. A miniszterelnök hozzáfűzte, hogy el-Tohámi szavai szöges ellentétben állnak a két ország között kifejlődő kapcsolatok jellegével.

Mindaz, amit a kuweiti lapnak adott nyilatkozatomban mondtam, színgáz... Felszólított mindazokat, akik panaszkodnak: bizonyítsák be, hogy egyetlen valótlán állítást is tartalmazott nyilatkozatom — mondott dr. Haszszán el-Tohámi egyiptomi miniszterelnök-helyettes telefon-intervju során Ehad Jáárinak, az izraeli televízió tudósítójának. Jáári megjegyezte, hogy Tohámit rendkívül bosszantották az izraeli sajtóközlemények. Többek között ezt mondta:

„A jövőben sem fogom be a számat és reagálok minden ellenem szóló megnyilvánulásra”.

Amikor Jáári emlékeztette arra, hogy Izrael hivatalos magyarázatot kért szavaira az egyiptomi kormánytól, Tohámi ezt válaszolta: „Az Isten jogokat adott mindannyiunknak, és ha Izrael nem adja meg a mi jogainkat, Izrael saját jogát veszíti el.” Ezzel célozott az inkriminált nyilatkozatra, melyben azt mondta, hogy Izrael állam létezése végéhez közeledik. — Nem én állapítottam meg, hogy ez így van — folytatta To-

hámi —, ez Isten parancsa. Azt javasolom Izrael vezetőinek, hogy kérdezzék meg a rabbijukat, igaz-e, amit mondok, hogy aki másokat foszt meg jogaitól — saját jogait veszíti el.

Amikor Jáári azt mondta nekik, hogy nyilatkozata következtében az izraeliek elveszítették bizalmukat a békében, így válaszolt: „Ez nem érdekelt engem, a fő, hogy az igazság ismeretessé váljon.” — Nem szégyen bevallani az igazságot. Mose Dájánnak be kell ismernie, hogy jogunk van földünkhez, s akkor bekerül a történelembe.

Tohámi a továbbiakban azzal vádolta a volt külügyminisztert, hogy pontatlanul ismertette marokkói találkozásuk részleteit Szádát je ruzsálemi látogatása előtt.

Azt is kifogásolta, hogy izraeli személyiségek magánbeszélgetések során elhangzott kijelentéseket hoztak nyilvánosságra Szádát elnökkel kapcsolatban, abban az időszakkban, amikor a tárgyalások válságba jutottak. „Mit szólnának az izraeliek ahhoz, ha Egyiptomban ilyen közlemények jelenének meg Beginnel kapcsolatban?” — hangoztatta Tohámi és külön felszólította Jáárit, hogy közölje ezeket a megjegyzéseket nevében.

Egy magát megnevezni nem akaró magasrangú egyiptomi személyiség azt mondta tegnap a Máárib munkatársának, hogy Tohámi szavai legfeljebb csak magánvéleményét és nem a hivatalos egyiptomi álláspontot tükrözik vissza.

Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a nyilatkozat kuweiti és nem egyiptomi lapban látott napvilágot.

Az illető hozzáfűzte, hogy Tohámi véleménye „mélyeséges valóságából ered” és hogy a helyettes miniszterelnök nem más, mint a Gus Emunim egyiptomi változatának megtestesítője...

Moszkva »figyelmezteti« a NATO tagállamait

Moszkva (UPI, Reuter). — A szovjet kormány tegnap a TASS sajtóügynökség által nyilvánosságra hozott hivatalos közleményben figyelmeztette a NATO tagállamait, hogy választaniuk kell a déntente folytatódása és az amerikai külpolitika támogatása között, beleértve a moszkvai olimpiai játékok bojkottálását.

A közlemény szerint „a jelek arra vallanak, hogy az Egyesült Államok végleg sutba dobta a déntente politikáját és fel akarja újítani a hidegháborút, a Szovjetunióra való nyomás kifejtése és olyan lépések tétele mellett, a-

melyek célja a Szovjetunió elszigetelése”.

Nikoláj Portugálov, a TASS hírmagyarázója elutasította az amerikai követelést, hogy „a Szovjetunió ne támogassa a nemzeti felszabadító mozgalmakat” és ne reagáljon a Nyugat által előidézett válságokra, főként amikor ezek a Szovjetunió határa közelében törnek ki.

Végül a közlemény hangsúlyozza, hogy a Szovjetunió már számos alkalommal kifejtette, miszerint a déntente korántsem egyértelmű az osztályharc megszüntetésével szerte a világon.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a romániai Aradon, 101 éves korában elhunyt

SCHLESINGER SEBESTYÉN JÁNOS

nyugalmozott okl. államvasúti főmérnök

Gyászolják: lánya és veje, Wolfner Márta és Gyula (Arad), unokahúga: Stern Ila (Temesvár), unokái: Wolfner György (Arad), Rappaport Anj és Ottó (Tel-Aviv), dédunokái: Rappaport Ráchel és Sosi (Tel-Aviv)

Fájdalomtól megtört szívvel közöljük, hogy drága feleségem, nagynéném

Ackerman Binzi ל"י

Csíksereda — Tivon

hosszú szenvedés után örökre itthagott bennünket. Tegnap, csütörtökön, Tivonban helyeztük örök nyugalomra.

Gyászolják: férje: Ackerman Sándor Slomo és a kiterjedt család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett drága férjem, apánk, nagyapánk, testvérünk, sógorunk

KOHN SAMU

Marosújvár — Dicsőszentmárton — Haifa

elhunyt. — 1980 február 7-én, csütörtökön, a helyi temetőben csendben eltemettük.

Sívát ültünk Haifán, Hátámár 2/álef.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet jelentése szerint ma enyhén felhős lesz az idő. — Várható hőmérséklet: Jeruzsálem, Cftá 4-13, Tel Aviv, Haifa 8-17, Afula 4-17, Tibériás, Ludd, Beér Séva 6-18 és Ejlát 10-23 fok.

HOOT-RÁFAEL UDULÓ

Kirját-Cánz, Natanja
Tel. 053-22372

IDEÁLIS PIHENÉS
PÉSZACH ÜNNEPÉN
A VALLÁSOS CSALÁD
SZÁMÁRA

כשר למדרין מן המהדרין

UJ TANSZÉKEKET AVATTAK A TEL-AVIVI ÉS A BÁR-ILÁN EGYETEMEN

A munkácsi Spiegel-család nagyszabású alapítványa

A héten, impozáns külsőségek keretében, három új tanszékot avattak a tel-avivi, illetve a Bár Ilán egyetemen. Mindhárom tanszék létesítésére a Munkácsról származott, jelenleg Los Angelesben élő, nagykiterjedésű Spiegel-család alapítványa teremtett lehetőséget. A családfő, Ábrahám Spiegel, aki az amerikai zsidó közélet egyik kiemelkedő személyisége, már eddig is számos alapítványt létesített Izraelben.

A Tel-Aviv Egyetemen felavatott új katedrát, amelyen az európai zsidóság történetét kutatják és oktatják. Lloyd Gartner professzor vezeti. A katedra-avató beszédet Jehuda Reinharz professzor a Michigan Egyetem judaisztikai tanszékének elnöke tartotta.

A Bár Ilán Egyetemen két új tanszékot avattak. Mint ismeretes, a Bár Ilán Egyetem most ünnepli fennállásának 25. évfordulóját, és az ez alkalomból rendezett ünnepség-sorozatnak egyik központi eseménye volt a két tanszék felavatása. A talmudi tudományokkal foglalkozó katedra Milán Rovén nevet viseli, míg a vészkorszak kutatásával és tanításával foglalkozó tanszék, amelyet a Spiegel-család tagjai immár három évtizede fejtenek, a Spiegel-házaspárról nevez-

tek el, Gideon Hausner Kneszet-képviselő, az Eichmann-per volt főügyésze vezeti majd.

A Bár Ilán Egyetemen miniszterek, Kneszet-képviselők, a közélet és a tudományos világ számos vezető személyisége jelenléteben, felemelő külsőségek között tartották meg az avató ünnepséget. Emanuel Rackman professzor, az egyetem elnökének emelkedett hangú megnyitója után, Eckstein professzor, az egyetem rektora beszélt, majd dr. Jozsef Burg belügyminiszter a kormány nevében köszöntötte az alapítványok létesítőit, és meleg szavakkal méltatta a két katedra jelentőségét az izraeli felsőfokú oktatás szempontjából. Részletesen felelevenítette azt a világot, a háborúelőtti Magyarország hagyományú zsidóságának világát, amely hőseivel, intézményeivel együtt elpusztult a vészkorszakban. Ennek a világnak állít méltó emléket a Spiegel-család által alapított két új tanszék.

Begin miniszterelnök üdvözlő levelének felolvasása után, Sálév, Izrael los-angelesi főkonzulja értékelte azt az áldozatos munkát, amelyet a Spiegel-család tagjai immár három évtizede fejtenek ki Amerikában Izrael érdekében.

A tanszékavató előadást Nátán Katzburg professzor — a zsidóságtudományok fakultásának dékánja a Bár Ilán Egyetemen — tartotta a magyarországi vészkorszak tanulságairól.

Ezután Rovén Blanka és Ábrahám Spiegel szóltak fel, és ismertették azokat az elvi és gyakorlati megfontolásokat, amelyek a két katedra felállítására ösztönözték őket. A Talmud-tanszék felállításával azt a célt kívánják szolgálni, hogy a diaszpóra és az izraeli fiatalság minél szélesebb rétegei ismerjék meg a zsidóságtudományok e kiapadhatatlan tárházát, míg a vészkorszak katedrája arra hivatott, hogy részt vegyen az európai zsidó mártírium megőrkítésében; azokban az erőfeszítésekben, amelyek arra irányulnak, hogy a vészkorszakot a zsidóságtudat szerves részévé tegye a mai és a következő nemzedékek gondolkodásmódjában, világnézetében.

Az avató ünnepség után fogadást adtak az alapítók tiszteletére a tel-avivi Dán Hotel különtermében, ahol megjelentek a hazai politikai, tudományos és társadalmi élet kiválóiságai.

A katedra-avató beszédek, értekezések részletes ismertetésére visszatérünk.

BESZÉLŐ KÖVEK

A kirját-nordai műterem alakain beözlök a fény. A távolban kéklenek a somroni hegyek. Kristályos, áttetsző levegő, mozdulatlan sárga merevedő táj. A hegyhátak ívei úgy feszülnek, mint az íj. A tekintet tévovázik, keresve, hol állapodjon meg: a természet lenyűgöző látványán-e, avagy az azt visszaadó képeken. Az állványokon féligkész vásznak, képek tucatjai hevernek a falakhoz támasztva, a polcokon festékek, szerszámok, könyvek.

Rég nem hallottunk róla. Elmélyülten dolgozott két éven át, és most, hogy sorban szembe fordítja velünk a képeit, bennük egy megújított Slomo Mágént ismerünk meg.

— Nagy élmény volt számomra a Negev — mondja. — Minden alkalmat megragadok, hogy belevessem magam a nagy déli kősvatagba, mely olyan számomra, mint egy gigantikus műterem. Legszívesebben ott lakoznék s fest-

ném, rajzolnám a kőhegyeket. Szeretem az ország köveit. Mesélnek ezek a kövek. Persze, ezekhez a mesékhez csak komoly küzdelem nyomán lehet eljutni.

Valóban. A képeken úgy feszülnek egymáshoz a kövek, mint óskori képződmények, mint ránt maradt titokzatos, megfejtésükre váró jelek. Mint a fakéreg borsárdái, úgy árkolódnak a vonalak grafikáin. Egyetlen herikus akarattal küzdenek a létért. Az ország arca; napégette, szélvívja, fantasztikus égbetörő képződmények mellett borzongató mélységek nyílnak s a távolban a sivatag. Vad, sziklás, őserjú topográfia ihletti meg a művészt, szétomlott kultúrák, elhagyott függőkeretek épülnek újja képzeteiben.

— Lehet, hogy a fantáziám néha elragad, de csak így tudok alkotni. A negevi jelképrendszert kerestül a mai ember problematika rajzolódik ki szemünk előtt. Ellenséges,

vad tójakkal harcol az élet a begyökerezés lehetőségeért. Meredek hegyek, sívárra csiszolt sziklatömbök állják útját, veszélyeztetik létét, kényszerítik alkalmazkodásra és harcra egyaránt. A művész szűrőjén át meglevenednek a kövek, tanúságul és tanulságul szolgálva a ma küzdő embernek.

— Szabadidőmben tanítok. Ez valahogyan lelki szükséglet számomra. Végeredményben ez is alkotás, a velejáró küzdelemmel, sikerrel, kielégüléssel, kudarcral és újakezdéssel. Küzdelem az anyaggal — élő anyaggal —, s ha valami jó munkát végeztem, eltölt az alkotás jóleső tudata.

Slomo Mágén kiállításra készül Tel Avivban. Huszonöt-harminc képe kerül kiállításra az „Eked” könyvkiadó termében (Reh. Bár Kochbá 29). A kiállítás, melyet Itamar Jász-Keszty nyit meg, február 9-én, szombat este fél 8-kor kezdődik.

Slomo Mágén hamarosan, mint költő is bemutatkozik. Első verseskötetének kéziratát most kerül nyomdába. Verseit ismerem, költői sorai, melyek nem tagadják meg a festőt, egyidejűleg remek ritmusérzékkel árulnak el, és mély lírai érzékenységről tanuskodnak.

Lassan bealkonyodik. A műteremben kigyullad a villany. Odakünn sötétbe burkolódik a táj. A festmények tovább világítanak. Chává kávét szolgál fel.

JÁKOV GÁT

A „MEFKURE” MEGŐRKÍTÉSE

Tervbe van véve az 1944-ben elsüllyesztett „Mefkure” nevű máápil-hajó áldozatainak a megőrkítése. Akik birtokában vannak a mártírok fényképeinek vagy esetleg velük kapcsolatos adatoknak, általános érdeklődésre számot tartó elbeszéléseknek, kérjük, hogy azokat bocsássák Rössel Mordecháj rendelkezésére (Nir Eejon, Doár Ná Hof Há-kármel).

KÖZÉLETI HIREK

● Rappaport Ottó, az Uj Kelet szerkesztője előadást tartott Haifán, a Bné Brit Rend Kibuc Gálujot — dr. Kauders páholyában.

● A héten megjelent Itamar Jász-Keszty „Mátich Házehujot” című kötete, amely új verseit tartalmazza. A költő, aki diákkorában alijázott Magyarországról, az izraelivé alakulásának bonyolult folyamatáról vall érett költői eszközökkel.

● Választmányi ülést tartott a HOH tel-avivi szervezete. Napirend előtt Fürtös Simon alelnök

megemlékezett Schwartz Mose néhai elnökről. A megjelentek egyperces néma felállással adóztak emlékének. A tisztújító közgyűlés a választmány határozata értelmében április 15-én lesz. Megválasztották a jelölő bizottságot: Hegyesi Eliézer, Barzilay István, Farkas Böske, Brüll József, Farkas Mirjam, Náhári Zsizi és Simon Tibor.

● Jicchák Návon államelnök Tu-bisvát napján az idén is fogadta a Gyümölcsértékesítő Tanács tagjait, akik — a hagyományoknak megfelelően — az ország

gyümölcsseit tartalmazó kosárral lepték meg. Az elnök behatóan érdeklődött a hazai gyümölcsstermelés és értékesítés kérdéseiről. A delegációnak Rössel Mordecháj is tagja volt.

● A Bné Brit Rend tel-avivi Nordau páholyában dr. Frenkel Jenő volt szegedi főrabbi nagy elődjéről, dr. Löw Immanuelről tartott előadást.

● Tu-bisvát ünnepséget rendezett a HOH herzliai szervezete. Weisz Ferenc vezetőségi tag bevezetője után dr. Valentin László, a szervezet v. elnöke mondott ünnepi beszédet.

● A WIZO jeruzsálemi szervezetének klub-délutánján Haas Hajnalka és Grünstein Sálom működött közre. Bevezetőt Farkas Mancsi mondott.

● A HOH rechovoti szervezetének T'nách-köre Tu-bisvát ünnepséget rendezett. Löwinger Cvi megnyitója után Schwartz Áser, a hadsereg rabbija méltatta az ünnep jelentőségét. Zárszót Drory Dávid mondott.

● Az Agudát Jiszrael égíze alatt működő tel-avivi Bikur Cholim egyesület Tu-bisvát alkalmából hagyományos gyümölcs-átán-dékkal kedveskedett a kórházban ápolott betegeknek. Ungár Mose elnök szervezte meg az akciót.

Dr. WEINBERGER MANÓ

Nyolcvanöt esztendővel ezelőtt született Besztercén. A kolozsvári egyetemen avatták a jog- és államtudományok doktorává. A zsidó nemzeti gondolatától áthatva — fiatalon elhunyt Maxi öccsével együtt — megalapítja szülővárosában az „Ivria” néven tömörült ifju cionisták lelkes szervezetét. Neve hamarosan a város egyik legkeresettebb jogvédő irodáját fémjelzte.

Éveken keresztül a Zs.N.Sz. helyi csoportjának elnöke. Felesége, Friedmann Alice, ugyanezt a tisztséget vállalja a WIZO keretében. Az országos Zsidó Párt szervező munkájának legmegbecsültebb tényezői közé tartozik egész Szamos-megyében. A Iorga-kormányt uralomra juttató választásokon kamarai képviselőnek jelölik. Nagyszerű megjelenése, szuggesztív szónoki képessége egy aránt méltóvá teszik a felelősségteljes hivatásra.

A bécsi döntés után, a demokratikus román értelmiségi körökkel fenntartott további kapcsolatai miatt letartóztatják. Szabadlára helyezése után mindenütt jelen van, ahol a nehéz időköt élő zsidó tömegek érdekeit szolgálhatja. Szívvel, áldozatkészséggel támogatja a hitközségek, meg az OMZSA szociális és kulturális tevékenységét. Feleségével, két tehetséges fiával és nyolcvan éves anyósával együtt deportálják.

A felszabadulás után, feleségével és Norbert fiával összefogva, új otthonát épít a régi romokon. Példaadó szorgalmával dolgozni kezd, de nem sokáig folytathatja jogi tevékenységét. Mint „kizsákmányoló nagyiparos” — az első között, kizárják az ügyvédi kamarából. Kolozsvárra költözik. Az ottani „Napochimia” vegyipari konszern jogtanácsosává nevezik ki. Ott dolgozik, míg — hetvennégy éves korában — útlevelet kap. Erich fia — aki Párizsba sodródik és az ottani katonai akadémia elvégzése után, aktív ezredesi rangban szolgált a francia hadseregben — maga mellett szeretné látni sokat szenvedett szüleit és testvéröccsét. De nem

OFNÁT LÁHÁV

A téli férfi, női és gyermekruha kiárúsítása!! Engedmény 60%-ig!!

A LÁHÁV HÁZBAN

RECHOV WOLFSOHN 57, TEL-AVIV

Szombat este 18–22-ig, a hét többi napján nyitva reggel 8.30-tól 19-ig, megszakítás nélkül.

» VICTORY «
EXKLUZÍV BÓRRUHAZAT nőknek, férfiaknak, gyermekeknek

Nagy választékban zakók, kosztümök, borkabátok Most csodás szőrmék is Elsőrendű minőség, gyári áron

Nyitva egész nap, reggel 8-tól este 6-ig, szombat este 11-ig

BNÉ-BRÁK,
RECH. HAKISON 16,
TEL. 708030
Autóbuszok: 20, 21, 23, 42, 40. Leszállni a Volkswagennél

A „Nimitz” repülőgépanyahajó a Perza-öbölben

„BÉT HÁBÁD”, Rechov Máchlát Binjámin 14

Tel-Aviv, tel. 654886

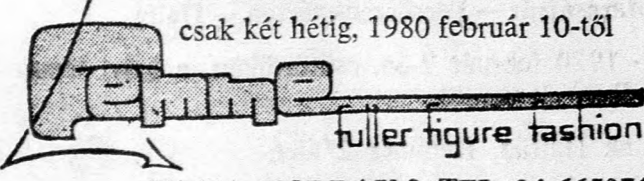
JOBB MINŐSÉG — OLCSOBBAN? Igen!!! Saját gyártmányaink segítségével!!! KOSZTUMOK, SZOKNYÁK, EXKLUZÍV MODELLEK

KÖTÖTT TÉLI MODELLEK nagy választékban, a legjobb divat-előállításoktól

20–50 SZÁZALEK VALÓSÁGOS ENGEDMÉNY Nyitva reggel 8-tól este 7-ig megszakítás nélkül

» FEMME «

A NAGY MÉRETEK DIVATJA SZEZONVÉGI KIARUSÍTÁS KÜLÖNLEGES ENGEDMÉNYEK csak két hétig, 1980 február 10-től

HAIFA, NORDAU 9, TEL. 04-665076

CSŐREPEDÉS AZ ALVILÁGBAN

Irta: BENEDEK PÁL

Saltieléket az alija idején még Sörberek néven ismerték, de az eredeti nevük Scharfstein volt. A magyarosításra 1952-ben, a héber resítésre tavalyelőtt került sor. Akkor érettségizett a fiuk, Joram — azelőtt Zsolt —, akit felmentettek a katonai szolgálat alól és Amerikába ment, egyetemre. Ő ragaszkodott a héber névhez.

Pár héttel ezelőtt Zsolti — mert otthon csak így becézték, a Joramra még nem járt rá az ajkuk — levelet írt és örömhírt közölt. Rövidesen nőül. Nagybátyja, aki szállást adott neki és a tandíját is fedezte, talált számára feleségnekvalót. Régi munkaszolgálatos báltársa leányáról van szó, 19 éves, zeneelméletet tanul az egyetemen. Ennél is fontosabb, hogy a papája nem művészi, amit az is bizonyít, hogy 120 munkással dolgozó kötődéje van.

Amerikai fogalmak szerint nem gazdag emberek, de azért van mit aprítani a kalóriaszegény levesbe — írta Zsolti kissé tréfásan. Aztán hozzáfűzte, a jövődöbélje olyan szép, hogy szegény lányként is el lehetne venni őt feleségül, jobb lehetőségek hiján. Végül közölte, mikor lesz az esküvő, s nagyon szeretné, ha apuka és a mami is eljönne a szép családi eseményre.

Saltielék úgy határozta, hogy elmennek Amerikába, egyetemre, a fiuk ne topogjon szülei nélkül az esküvői sátor alatt. Andor, a papa előre ment, mert egy füst alatt meglátogatja Londonban élő néni kékjét, Maca, a felesége két héttel később utazik. Ugy kalkuláltak, hogy öt nappal az esküvő előtt érkeznek a fiukhoz.

Andor elindult szerencsésen, Maca pedig soha nem tapasztalt izgalommal készült a nagy utra. Rendelt egy esküvői toalettet — nagyobb gondtal foglalkozott vele talán, mint a fia menyasszonya a magáéval —, de alig egy hét múlt el a férje utazása óta, amikor beütközött a ménkü. Csőrepedés történt a lakásban.

Kijött egy szerelő, akit valamegyik barátja ajánlott, az meg egy másik ismerős asszony útján jutott a címéhez. Másfél napig dolgozott és meg is javított mindent. Közben Maca folytatta az előkészületeket az utazásra s a telefon is folyton csengett. Közeli és távo

labbi barátai hívták, s minden jót kívántak. Ő meg elmondott mindent százszor és ezerszer. Nem volt számára terhes ez a telefon-fesztivál, sőt sablonossá sem vált a hangja. A lényeghez mindig ragaszkodott, de a mellékes részleteket egyre csak cifrázta. Új árnyalatok alkalmazásával színezte ki, hogy milyen szerencsés és boldog házasságot kötött a 6 éves fiúval, szemefénye, Joramkájával, Zsoltikájával — kinek hogy mondta.

A vízvezeték-szerelő minden beszélgetésnek fültanuja volt, mert a két releváns nyelvet, a magyart és a hébert egyformán jól beszélt. Az előbbi Tiszecsemón, az utóbbit egy Emek-völgyi kibucban, valamint egy ugyancsak Emek-völgyi börtönben — Sátán — tanulta meg.

Valaha hivatásos szélhámos volt a vízvezeték-szerelő. Később jó utra tért. A börtönben végezte el a szakmai tanfolyamot — írása is van róla, a munkaügyi minisztérium égisze alatt szervezték meg Sátán —, s szabadulása óta valóban szorgalmasan dolgozott. Új mestersége tisztességes megélhetést biztosított neki, nem volt rá utalva mások becsapására.

Társadalmi értelemben persze, nem szakította meg a kapcsolatát régi barátával. Olyan vendéglőkbe és kávéházakba járt, ahol az

alvilág igen tisztelt képviselői tanácsot kértek. És egy-egy szakmai információval nem fukarkodott, ha segíthette régi barátait, börtönbeli cimboráit.

Az egyiknek elmondta például, hogy dolgozott egy helyen, ahol csak az asszony volt otthon, a férje már elment Amerikába, de jövő csütörtökön a hölgy is megy az embere után, ugyanis a fiuk nőül, annak a lakodalmán vesznek részt.

— Vannak-e más családtagok? — hangzott a legelső kérdés.

— Senki. Csak a fiuk Amerikában. Jó helyre teszi le az ülökéjét a gyerek, egy gyáros lányával köt házasságot. Legalább 30 barátjának mesélte el a mamája, amíg dolgozott. Hogy meddig maradt ott? Legalább egy hónapig. Amerikába nem megy az ember egy hétre. Pláne, ha családi örömünnepről van szó...

— No jól van, öreg. Ha sikerül a munka, nem leszek hálátlan. Mondd csak a pontos címet és rajzold fel nekem erre a papírra — egy vázlatosan — a lakás belső beosztását. Azt megfigyelted, hol vannak az ártekékek?

Maca csütörtökön indult el Amerikába, a hajnali El Al géppel. Az alvilág két tagja szigorú megfigyelés alá helyezte a lakást a hét végén, de a betörésre csak hétfőn, a kora reggeli órákban került sor. Amikor a többi lakók, a szomszédok még aludtak, de az utcán már volt némi forgalom és nem keltett feltűnést az a két iparosembernek álcázott vagány, akik ki-be jártak a kapun és elhordták minden értékekből tárgyat Saltielék lakásáról.

Az asszony ékszerdobozát nem találta meg, mert szerencsére magával vitte az esküvőre. „Ne gondolják a nászúramék, hogy mi amolyan szedett-vedett népség vagyunk, mert a férjem csak kereskedő ember és gyára nincs!” — ez volt a mottója. Elvitték viszont a sztereo-berendezést, a színes tévét, a képeket, a szőnyeget, a férje három fényképezőgépét és a nagyító-berendezést, hét ruhára való angol szövetet — Andornak minijája volt, hogy szöveteket vásárolt boldog-boldogtalantól.

Valóban öt hét múlva jöttek haza Amerikából Saltielék. Telefonáltak a rendőrségre, miután földbe gyökerezett lábuk kicsit rugalmasabbá vált és a nyomozás megkezdődött. A sztereo-berendezést fedezte fel a rendőrség a jaffai ósckapiacon, s a megeremült őszeres a vallatás során kibökte, hogy hol, kitől vásárolta. Pár nap múlva hivősen volt a betörő, aki betyárbecsületből elégtelenre vizsgázt, mert azonnal beköpte a vízvezeték-szerelőt, hogy tőle eredt az információ. Erre Saltielék nem gondoltak. Az asszony csak utólag mesélte el a rendőrségnek:

— Képzeld százados ur, nem élem a nagy izgalom, az egyetlen fiam esküvőjére készültünk és akkor tessék, a váratlan csőrepedés. Hogy a szerelő lett volna? Pedig milyen kedves ember volt! Megkínáltam csődrögével, s azt mondta, ilyen finomat nem evett, amióta eljött Tiszecsemőrről, a mamája házából...

A bíróság két és fél évi börtön büntetésre ítélte a betörőt, a segédje másfél évet kapott és a vízvezeték-szerelő — akit büntársként vontak felelősségre és visszaeső voltát súlyosbító körülményként értékelte a bíróság — két éven át valamelyik börtön csatornarendezését tartja majd rendezben.

A TIZENKÉT DÜHÖS EMBER

Bemutatkoznak a nagy tiltakozó sztrájk szervezői

VALÓBAN DÜHÖSEK LENNÉNEK? Nem hinném. Alkalmasint az történet velük, hogy a sztrájkok szele túlmagasra sodorja fel őket, s abban a magasságban náluk higgadtabb ember is nehezen tarthatja magát; egyensúlyoznia kell, ágálnia is, de hiszen azért adtak ekkora hatalmat a kezébe, hogy mindig elérjen valamit. Sajnos, majd minden pozitív vívmányuk negatív a közönség szempontjából.

Nyilatkoztak a sajtónak a múlt heti nagy tiltakozó sztrájkban részt vett 12 nagyüzem üzembizottsági titkárjai. Eddig csak elvben és általánosságban volt szó tevékenységükről; most megpróbálhatjuk személyi adataikból és saját szavaikból kihűvelni bennük, döntéseik rugóit, talán titkait. Természetesen ne várjunk tőlük túl nyílt, túl őszinte szavakat; az vesse rájuk az első követ, aki a nagy nyilvánosság előtt egészen a teljes kitarukozásig kiad magán.

12 DOLGOS EMBER MUTATKOZIK ITT BE. A legtöbbje képzett, noha családi, anyagi körülményei ezt nem könnyítették számára meg. Elő például, bár Kfár Szálemben, egy romházban nőtt fel, kitüntetéssel érettségizett, a repülőtechnikus iskolát is szép sikerrel végezte. Többnyire fiatalok, egyikük éppen 31 éves, a repülőterei hatóság 1500 dolgozójának a feje. Európai születésű egy, európai származású még kétő. A legtöbbje sokgyermekes, ami nemcsak családi, de nemzeti felelősségérzetet is feltételezne. Kettő-hárman gyengén keresnek (a posta műszaki osztályának üb. titkára „szégyelli bevallani, hogy mennyit”), mások jobban, Smuélnek a röptéri szolgáltatásokkal 53 ezre van, felesége a gyémántszakmában dolgozik. Ráfánelnek, a tengerész alstiznek nettó 24 ezer a bére a szárazföldön, nettó 40 ezer, ha tengerre száll. A titkárok nyilatkozatai nyugodtak, a legtöbbjének se anyagi, se más okból nincs oka nyugtalanságra, izgalomra, pláne forradalmi elkeseredésre. Nem is állítják, hogy ilyesmi bántanak a kedélyüket. Kettően bevallják, hogy a sztrájk ellen voltak, egy erőszakos kiábrándultság döntött. Ismerjük a képet, láttuk a tévében a dühöngve berontó vadulókat.

DE AKKOR MI TESZI AZT, hogy 12. javarészt derűs, fiatal férfi, különbözőbb lelkiismeretfurdalás nélkül tette rá a pecsétet a múlt heti sztrájk-határozatra, ami mindeniütt tömérdek kárral járt, az országot pedig vizen és szárazon elvágta a külvilágtól? Próbáljuk kihámozni kijelentéseik magyarázatát. Feltéve egyben azt is, hogy ami őket fűti, nagyjából ugyanahévi megbízóikat is, másként nem tartanának ki mögöttük.

A HATALOMVÁGY azonban megkülönbözteti a vezetőket a tömegeiktől. Ha ennek a nyomait keressük az üb. titkároknál, rájuk is bukkanunk. Micháel, az ásdódi kikötő ezer dolgozójának a titkára (tuniszi születés, kemény tekinet, előrenéző Mussolini-áll) 11 évig együtt dolgozott a hirdető Jehosua Perreccel, s noha már elveti annak módszereit, természetben hasonlít hozzá: mint amaz, ő is harmadik személyben beszél önmagáról, ami De Gaulle óta mindig is öntömjénezést jelent. Erre utal büszke bejelentése is: „Nem akarom, hogy II. számú Perreccel lássanak bennem, inkább I. számú Micháel Szárszít.” Egy másik mondata: „Nyugdíjkorig én akarok szólni a munkások nevé-

ben.” Ezzel az eltökéltséggel még másnál is találkozunk.

Mert mások is erősen ragaszkodnak a pozícióhoz. Jesájahu tudja, hogy a szabályzat értelmében csak 6 évig maradhat a helyén, de talán majd módosítják a szabályzatot... Hajóskapitány volna, a vizen 50 ezret keresne, így csak a felét, de úgy látszik, ezt a beosztást szereti. Nem is rossz ez. Éli, a fómátróz, egyszer megunt a titkárságot, öt hónapot a vizen töltött Mexikó környékén, feleségével és 5 gyermekével.

ANYAGIAK? IRIGYSÉG? Hát akad, de talán nem több a megszokottnál. Akadnak azonban bántók, sőt zavaró megnyilatkozások. Áser például, a Holttengeri Művek üb. titkára, amikor a fizetéséről beszél, szúrósan teszi hozzá a nettó 15 ezerhez, hogy „mi viszont nem kapunk sem ingyen áramot, sem potya repülőjegyet”.

Mi ez? Saját sztrájkoló társaival polemizál, rájuk irigykedik? Még árulósabb, hogy íriveit emlegeti, akik önállóak lévén, milliókat keresnek. Mintha szívesseget tenne a köznek azzal, hogy nem ment el kereskedőnek ő is. S vajon milyen joggal hasonlítja össze a kockázatos vállalkozást a fix, nyugdíjas (nem is oly nehéz) állással? Mióta a világ világ, még soha munkás nem követelt vállalkozó hasznával egyenlő bért. De az üb. titkárok a haszon felé is kacsintgatnak. Ráfi, a Repülőterei Hatóság titkára például azzal érvel, hogy az intézmény hasznosított. De akkor a súlyos deficitű El Al és a hasonló mérlegű vállalatok munkásai milyen alapon követelnék még nagyobb bért — a veszteségből?

Egy igen jellemző, talán véletlen megjegyzés: „A legutóbbi sztrájk után többet kaptunk, mint amennyit akartunk.” A következő: „Tovább kell harcolnunk, ki kell mennünk az utcára!” Ésszerű következtetés. Rossz érzés, hogy az utcára kivonuló sztrájkolók javarészt nem valami meleg fogadtatásban részesítené az utca népe. Miért kedvelné például — a posta cinikus titkárát, aki elmondja, hogy technikai levelet kaptak a vezetőségétől: az elromlott telefonú szívbeteg belehalhat, ha nem hívhatják ki hozzá a mentőket. Amihez a titkár azt jegyzi meg, hogy ő régi sztrájkoló, őt az ilvesmi már meg nem hatja. Ha majd felvonul az utcán, ezt a kijelentést talán hordja a mellén, hadd rajongjanak érte a népek.

NINCS MUNKA-HAGYOMÁNYUNK. Hiányzik dolgozóinkból a szakmai büszkeség, a céh tradíciója. Ez ennél a hirtelen átképzett népnél érthető, de nem kevésbé értelmes. Ez a hiány az oka annak, hogy például az új negyedik repülőterekhez thailandi munkásokat kellett hozatni. A tengerész-titkárok a legnagyobb természetességgel fűzik hozzá szép, magas jövedelműkhöz: „Maga mennyire hagyná ott hosszú hetekre a családját?” Dehát mátrózoknál, hajóistizteknél ez nem érv, angol vagy norvég, koreai vagy dalmát tengerjáró illetve restellne a szájára venni. Aki tengerre száll, annak tudnia kell, hogy nem a Dizengoffon fog határozni. Ők is szívesseget vélnék tenni a gyönyörű fizetésért, számos mellékjövedelemért és „lehetőségért”.

DE MINDEZ NEM MAGYARIZÁT. Politikával sem lehet itt messzire jutni, mert a titkárok egyenesen tartoznak különféle

pártokhoz. Jicchák még azt is bevallja, hogy a Kneszet-választásokon a Máaráchra, a hisztadrutin a Likudra szavazott. Mit sem tesznek világosabbá hibáik, gyengeik, enyhe vagy súlyos hatalomvágyuk, még ellentmondásuk vagy elszólasuk sem. Aligha rosszabbak, önzőbbek az izraeli átlagpolgárnál. De akkor hogyan érthetjük meg azt a végtelen felelőtlenéget, lelkiismeretlenséget, amivel ezt az ellenséget körülvevett államcsúszást szüntelenül megbénítják, a világtól elzárják, gazdaságilag csődbe viszik? Sehol a világon nincs példa erre, a leggazdagabb ipari államokban sem kényszerítetik ki a dolgozókat vadsztrájkokkal a nagyobb bért; a mi tengerészeink egyszer meg azt is megtették, hogy külföldi békés kikötőiben sztrájkolnak kárunkra, szegényeinkre.

„ŐK NEM TUDJÁK, MIT CSELEKSZENEK.” Védve és vádolva őket, állítom, hogy fogalmuk sincs nemzeti felelősségről, közösségi lelkiismeretről. A 12 közül csak egyetlenegy említ futólag a habozást, a többi nem is állítja, hogy nagyon fontolgatta volna a vandál cselekedetet. A pék süt, a sofőr hajt, a titkár sztrájkot szervez — gondolják ők, érzésüket szeretik a gyermekek ártalanságával. A gyermek is gyűfával játszik, amíg ki nem üt a kezéből. A 12 nem dühös embert és követőket soha senki nem ébresztette rá tetteik kárhözvont voltára. Ugyanis:

HAZÁNKBAN HIÁNYCIKK A TÖRVÉNY ÉS A JOG, immár jödéje. Egy apró, de kiáltó jele: a sztrájk szava mellől lapjaink és politikusaink már évek óta elhagyják a „vad” szót, pedig vadsztrájk a legtöbb, tehát kirívó, súlyos törvénytelenésg. Annál is sunyibb, álnokabb a szankció: ezt is jelző nélkül említik manapság. De míg a vadsztrájkot egy kalap alá veszik az engedélyezett (a csak nagyon ritkán, nagyon megalomoltan engedélyezendővel), addig nyugodtan egy kalap alá vehetjük a mítókést is a kocsmai verekedők bicskájával. Minden hiába, amíg a vadsztrájkot és a szankciókat nem sújtják a bünyügi eljárások teljes szigorával és a kártevőket nem vonják felelősségre.

„Schiff ohne Ruder” — vagyis kormány nélküli hajó, zsembedkedett megdöglővált édesapám, ha valahol zúrvart, tréhányáságot tapasztalt. En ebből kisfiú koromban előbb csak a „sifont” halottam ki, s váltig töprengtem, mi köze a zúrvárnak a sifonhoz. Bizony, be vagyunk zárva a jogtalanság, törvénytelenésg dohos levegőjű sifonjába, s amíg ebből ki nem törünk, fel nem lélegezhetünk.

GRÉDA JOZSEF

WIZO ★ NATANJA
Hétfőn, február 11-én, este 8 órakor
DR. GUTFREUND A. előadása
„Új-régi utak a medicinában”
TEAEST KERETÉBEN
Háziasszonyok: Balázs Margit, Birnbaum Mancsi, Hirschfeld Judit, Heizer C., Lichterfeld Ilus, Moskovits Irén, Neumann Karcsi, Polacsek Hanka, Taitacák Aranka.
Költséghozzájárulás 40 font
★
Feliratkozás a magyar nyelvű T'nách kurzusra
★
Feliratkozás torna kurzusra

Egészség a Holt-tengeri
GÁLE ZOHAR SZALLÓBAN
CSAK 720.— IL
Alvás, reggeli és vacsora turistának kétágyas szobában ★ Izraelieknek 12% é.t.a.
A hotel reuma- és rehabilitációs, valamint börtörvosa a közönség szolgálatára áll

המלון גלי זוהר ים-המלח
הזמנת מקומות: ת"א שד' רוטשילד 66
טל' 615398, 625955
סדום: טל' 97848, 057-90851/2/3/4
טל' 5-294 טלקס

AMIKOR ELŐSZÖR AKARTÁK FELLEPTETNI CHÁNA ROVINÁT:

»JÖVÖK, SEGITEK, AMIG MAJD MEGJÖNNEK AZ IGAZI SZINÉSZEK«

Amint hírül adtuk a héten, 90 éves korában elhunyt Tel Avivban Cháná Rovinát, a héber színjátszás elsőszámú nagyszónya, a Hábima egyik megalapítója, Sztaniszlavski és Wachtangov kiváló tanítványa. Temetésén, amelyen megjelentek az izraeli irodalmi és művészeti élet vezető alakjai, Jicchá Návon államelnök búcsúztatta a nemzet nevében. Ebből az alkalomból, közöljük dr. Feuerstein Emil feljegyzéseit Cháná Rovinát egyik régi valóságáról.

Igy kezdődött a dolog: bementem a Halperin-féle óvónő-képzőben a szobámba, s asztalomon névjegyet találtam: „Kerestem, nem találtam, találkozunk a Kremlicka utcai kávéházban — Náchum Cémách.” A nevet ismerem, őt magát nem.

Akkoriban még igen szokatlan volt számomra a kávéházi élet, az ismeretlen emberekkel való találkozás. Kíváncsian, de remegő várázóssal mentem el a megbeszélésre, s még emlékszem, hogy a zsúfolt kávéházban csak úgy reszkettem szégyenlősen, mert azt sem tudtam, hová tegyem a kezem.

Ez volt első találkozásom Cémákkal, egyben első meghívásom is egy drámai csoportba. Cémách a varsói „Héber Hábimá” előkészítő csoportjáról beszélt, s felkért, vegyek részt a készülő előadáson. Csodálkoztam a kérésen, meg is kérdeztem, hogyan került

hozzám, hiszen tanulmányaim kezdetén állottam, s nem is álmodtam ilyesmiről. Az felelte: legnagyobb nehézségük héberül jól beszélő színészeket találni, különösen héberül tudó lányokban nagy a hiány, ezért fordult az óvónő-képzőhöz, amelynek a vezetője felhívta a figyelmét rám, „Rubin kisasszonyra”.

Varsóban előbb Mark Arnsztajn „Az örök dal” című darabjában, utána Csehov „Házasságok” című művében szerepeltem, mindkettőben az akkor Erec Jiszráélből odaérkezett Menáchem Genszinnel. Studio-munka volt ez, s ennek kellett volna előkészítenie a varsói Hábimá megalapítását. De ekkor kitört az első világháború, minden tervet, álmodat felborítva, s az egész csak Moszkvában, a forradalom kezdeti idejében került ismét napirendre.

Annakidején Szarátovban óvónősködtem, oda kaptam Cémách levelet, aki akkor Moszkvában szervezte a héber színház csoportmagját. Hosszas levelezés indult, mert én még a varsói próbálkozások ellenére sem hittem, hogy színésznő vagyok, hogy felléphetek Moszkvában, a világszínház egyik központjában. Cémách, látva tartózkodásomat, meghívott Moszkvában élő édesanyja házába: édesapja halála óta ő volt a családfő. 1917 pészáchján érkeztem oda, ekkor és ott pecsételődött meg a sorsom. Cémách és Genszin nélkül soha sem jutottam volna odáig, mert igen csekély volt az önbizalmam, s amikor

bele is mentem, csak azért tettem, hogy segítsem őket, „egyik tégla legyek az épületnek — amíg megérkeznek az igazi színészek”. Akkor persze még nem tudtam, hogy a színjátszás mérge felszívódik a lelkembe és hatalmába kerít.

Mi mozgatta, serkentette Cémáchoz és társaihoz? Az alkotás buzdalma, amely akkoriban csak úgy pezsgett a fiatal zsidó, főként az orosz-zsidó nemzedékben. Virágzott a cháluci mozgalom, erősödött a kapcsolat Erec Jiszráéllal, megújult a héber nyelv, modernizáltak a héber óvodákat és iskolákat — ezekből emelkedett ki a héber színjátszás álma is. Cémách fanatikus volt az eszmének, rendkívül buzgó, boldogulástól odaadó, megszállottságának aszkétája, családjának és eszméinek hűséges. De fanatikus volt a köréje gyűlt csoport is, csupa fiatal lány és fiú a zsidó utcából, akik nem saját karrierjükről, csak a nagy műről álmodoztak. S a harmadik pozitív tényező: Wachtangov, az örmény származású színész-nevelő, akit ügyszólván csak az alkotás heve futott.

Cémách mindenkit meg tudott „fertőzni” a Hábimá mérgevel. Persze, sokan néztek bennünket örülteknek: dúl a forradalom, palaták a vér, s ezeknek más dolguk sincs, mint héber színházat szervezni! Cémách értett a küzdelemhez, de szembeszállva a Jev szekciójával, be tudta bizonyítani a hatalmasok előtt, mennyire nincs igazuk a héber nyelv és

kultúra üldözőinek. De meg tudta győzni azokat a fiatalokat is, akiknek addig fogalmuk sem volt héberségről, nemzeti törekvésekről, fel tudta bennük kelteni a hitet és az önbizalmat. Ez volt a siker titka. Fáj még emlékezni is arra, hogy akkor váltunk el egymástól, amikor Amerika után végre Erec Jiszráélbe, a megálmodott hazába, a Hábimá természetes bölcsőjébe érkezünk — de a válás bánata nem csökkenti bennem Cémách nagy alkotásának végtelen megbecsülését.

De térjünk vissza Moszkvába. Wachtangov irányításával adtuk elő a négy egyfelvonásosból álló megnyitóműsort — egy Sálom Asch darabban az anya szerepét játszottam —, asztalomon ez a Wachtangov-kép akkorról származik. Ő maga megbetegedett aznap, felkerestük otthonában virággal, de visszaküldött bennünket a bankettre, felesége is velünk jött, s ott búcsúzáskor mindannyiunknak egy-egy Wachtangov-képet nyújtott át, rajtuk szerető dedikációkkal. Meglepett volt ez tőle, mert igen takarékos volt dícsérettel, bókkaival, ezért szinte hitetlenül olvastam a képen az ajánlást: „Kedves, tehetséges Rovinát! A színpadon csak azok az érzelmek meggyőzőek, amelyek szívből jönnek, mint e darabban belőled. Ez vezéreljen minden szereped vállálásánál és hallgass a nagyobbakra. — J. Wachtangov.” Szébb ajándékot nem is kaphattam volna.

Az együttes főcélja egyelőre a tanulás volt, a szereposztásba ezért senki bele nem szólhatott, hiszen éppen a kísérletezésen fektült a hangsúly, az anyaszerepet kapva, mégis bátorkodtam megjegyezni, hogy nem fekszik nekem a szerep, inkább a Sálom Asch-darab idősebbik lányát játszottam volna. Sztaniszlavskijtól is, Wachtangovtól is azt tanultuk, hogy a szerepnek közel kell állnia a lelkivilághoz, „márpedig én épp olyan gonoszokodó vagyok, mint az idősebbik lány, homnan veszem majd az anya lágy szívűségét? Az én koromban hogyan érezhetem át, hogy két nagylányom van, azokat neveltem?” Wachtangov megmagyarázta, hogy az igazi színházban ez így is lenne, de mi most még csak tanulunk, készülődünk a hivatalra. Síra törődtem bele, próbák között nem bírtam érzelmeim között megtalálni az anyai szeretetet, győződtem a szerepem. Az egyik próbán már nem bírtam tovább, zokogva panaszkodtam tehetetlenségemről, s már-már kifutottam a szobából. De Wachtangov visszahívott, s akkora magabiztonsággal ismételtette meg velem a nehéz monológot, hogy ebből valami belém is átáramlott, az anyaszerephez híven simogatni kezdtem „leányom” kezét-arcát, azon kaptam rajta magam, hogy tiszta szívből vigasztalom, tele vagyok meleg szeretettel. Wachtangov vállon veregetett: „Ez az, gyermekem, beléltél a szerepbe.” Rettenetesen resteltem magam a botrány miatt, de a szerepet megszereltem, s most már csak azt nem értem, miért nem tetszett nekem addig.

A nagy rendező ki tudja pattintani a szikrát, s ez váratlanunk tűnik, pedig módszeres munka eredménye. Wachtangov egész művészi pályafutására rányomta a bélyegét.

A SZÜLŐK NEVÉBEN, TILTAKOZOM

Írta: RÖSSEL MORDECHAJ

A televízió egyik adásában a nevelés és a neveléssel kapcsolatos kérdések kerültek megvitatásra. A program során felszólaltak szülők, nevelők, pszichológusok és egy honatyja, Jicchá Jiccháki, aki eredeti törvényjavaslattal tette ismertté nevét. A bölcs parlament képviselő javaslatának a lényege: szülők, akik kezdet kezdetén gyermekeikre, vagy sértő tónusban beszélnek velük, törvénybe ütköző cselekedetet követnek el, amiért viselniük kell magatartásuk következményeit. A képviselő azt is ajánlja, tiltsák meg a szülőket a gyermekeiknek címzett levelek felbontását; ne bűntethessék csemetéiket azzal, hogy nem mehetnek el hazulról.

Gyermekek az állami főellenőröz fordulhatnak a szüleik elleni panaszaiakkal, aki adott esetben a törvény szigorával járhat el a „bűnözőkkel” szemben.

Feltételezem, hogy a képviselő nem szándék vezette, amikor ezt a „bölcs” javaslatot előterjesztette, de én mégis legmélyebb tisztelettel határozott tiltakozásomat jelentem be.

Nincsenek már olyan koru gyermekek, akiket meg lehet vagy meg kellene fenytítenem, de családok gyermekeim nevében, akik unokáim szülei, felemelem tiltakozó szavam: Követem számukra a jogot, hogy — szükség esetén — igenis csemetéik ülepére üthessenek, hogy adott esetben hangosan rájuk szóljanak.

A magam gyerekkorában tudtam, hogy szentség erejével bíró kötelezettségeim vannak szüleimmel szemben. Tisztelni őket, szót fogadni, szorgalmasan tanulni és tőlem telhetően segíteni a házbán. Mindössze nyolc esztendő voltam, amikor édesapám meghalt, de tudtam, hogy az ő vagy anyám székére nem ülhetek. Feleselni, szájakodni nem szabad és ha a gyerekek pajkossága mégis elragadott, igazságosnak tartottam, ha megfenyítették, ha delután nem mehettem játszani pártasáimmal és hangosan megdorgáltak.

Nem sértődtem meg, nem haragudtam szüleimre, akikről tudtam: nehezen küszködnek a megélhetéssel, felnevelésemért és eszembe se jutott panaszra menni valakihez.

Ez a „primitív” nevelés, a sok százados zsidó nevelés eredménye volt, amely szülő és gyermek közötti kölcsönös szereteten alapult és amelynek erkölcsi tartalma a „Tiszteld apádat és anyádat” isteni törvénye adta meg.

Milyen társadalmi elferdülés eredményezheti, hogy a gyerekek jogaikat kell törvényes úton megvédeni? De senkinek sem jutott még eszébe törvénytervezetet készíteni arról, hogy mik a szülők jogai gyermekeikkel szemben és a gyerekek kötelessége a szülők

iránt? A gyerek zavartalanul szemtelenkedhet, „chámor”-nak szólíthatja édesapját, eldizsokotézhatja veritékkel megkeresett agoráit — ezért nem lehet panaszbiztoshoz fordulni. A gyerek megtagadhatja az öreg szülőtől támogatását, de az erre vonatkozó törvény olyan enyhe, mintha nem is létezne. Az tán meg hol van az a szülő, aki feljelentené gyermekét? Számtalan esetet ismerek, hogy öreg, beteg, nélkülözhető szülők még koldusgarasokat sem kapnak jómódú gyermekeiktől. A szülő ott sir, ahol senki sem látja és ha idege nek szóvá tesz a dolgot, gyerekeik védelmére kelnek.

Eletünk számos területén eluralkodott a provincialitás, amelyet „modernnek” és „haladóknak” képviselt eszközökkel próbálunk palástolni. A régi nevelési módszert elvetjük, mert volt idő, amikor nevelők és pszichológusok barbár és visszamaradott formákat tekintették a fenytítést. Az eredmények nem a modernkedőket igazolták, hanem a klasszikus nevelést, amely ismerte a simogatást, a jutalmazást és a pofon szintézist. Nem hiába állapították meg bölcsünk: „Choszech sivto, szone bno” — aki megvonja fenytítést fiától, olybá veendő, mintha gyűlölné őt.

Amerikai kutatók is megállapították, hogy az időnkénti fenékre verés a legjobb módja annak, hogy a gyereket fegyelmre neveljük. Igaz, sürün értesülünk szülői szadista magatartásáról: halálra verik gyermekeiket, láncokkal ágyhoz kötik, vagy kiéhezetik őket. Ezek patológikus esetek, mint azok, amelyekben apák kiskorú leánygyermeküket arra kényszerítik, hogy nemi kapcsolatokat tartsanak fenn velük. Ezeken a szomorú, rendhagyó eseteken aligha segít a szigorú törvény, vagy az állami főellenőr.

Két lehetőség van az életminőség felemelésére a szülők és gyermekek közötti jó viszony megerősítésére: visszatérni a vallás-erkölcsi normákhoz és premierpályba helyezni nemzeti életünk nevelési-kérdését. Ha fontosabbnak tartjuk majd a nevelést, mint az életmódot, mint a szines televíziót, mint külföldi utazást; ha többet fektetünk bele óvodák, napközi otthonok, játszótérek és jó tanítók kiképzésébe, mint Potemkin-településekbe — sikerülni fog — talán — az e téren elkövetett mulasztásokat helyrehozni.

A Jiccháki féle törvényjavaslat nem a nevelést, hanem az elnevelést eredményezheti és előbb-utóbb fejetejére állíthatja majd a Tizranancsolat erkölcsi igéjét: Szülő, tiszteld fiadat és lányodat, ha hosszú életű akarsz lenni a földön.

Ez ellen emelem fel tiltakozó szavam.

ÉDES TESTVÉREIM,

(Folytatás a 3. oldalról)

szerepére. A haza, az a szabad-síng haza: amíg ez nincs, semmi szerepem.

Ekkor, ott, a Szináj hegyénél, a Tóra elfogadásával lett szabad, lett nép igazán a rabszolgák tömege. Az emberi együttélés alapjait lerakva; meghirdették ezek az életének, szabadságának, becsületének s jogos szerzeményének szentségét, a szülői tisztelet és a vállalt szó sérthetlenségét.

Igy szólt akkor, a kivonulás harmadik hónapjában a Szináj

hegyénél és így szól azóta is. — most is, mindnyájunkhoz az isteni szózat.

Kivirul a homok is a kezetek nyomán, megint nektek is dalol a madár és az ezerszínű élet szépsége mind a tiétek is, ha ezt meg értitek, ha a magatok életében a valóságát tesztitek e törvényeket. „És mindenütt, ahol nevéme emlekedtek, én eljövök hozzátok és megáldalak benneteket” — így szól az Ur...

Sábát Sálom
Dr. BERG JÓZSEF

1980.II.8 5.

AKIBA ULPÁN NATANJA
az ivrit nyelv tanulásának,
Izrael kulturájának és ország
megismerésének központja

KÖZOKTATÁSÜGYI
MINISZTERIUM
felöltt oktatási osztály

TOVÁBBKÉPZÉS ÉS ÜDÜLÉS AZ AKIBA ULPÁNON

Ivrit és arab kurzusok a natanjai Chof Hájárok szállóban (napi 3 étkezés, szobák légszabályozóval, sportpályák, uszoda) — a kurzusok időtartama 4, 8 vagy 20 hét, és különösen alkalmasak fiatalok, középkorúak, gyermekes (12 éven felüli) családok számára. A tantervben napi 4–6 óra ivrit (vagy arab) tanulás. Naponta előadások, kársadalmi és kultúrtevékenység, kirándulások.

A kurzusok kezdete:	3.3.80	30.6.80
	14.4.80	28.7.80
	12.5.80	15.9.80

1. IVRIT IVRITUL BESZÉLŐKNEK *

4 hetes kurzus ivritül tudóknak — magasrangú tisztviselőknak és másoknak —, akiknek szükségük van ivrit, helyesírás, olvasás, írás és nyelvtan tudásuk, stílusuk és fogalmazásuk tökéletesítésére.

2. IVRIT UJ OLÉKNAK ÉS IDEIGLENES LAKOSOKNAK

3. IVRIT TURISTÁKNAK

4. KÖZHASZNÁLATU ARAB, KEZDŐKNEK *

20 nap vagy 6 nap („kávéskanállal”).

NATANJA ÉS KÖRNYÉKE LAKOSAI BEJÁRhatnak A KURZUSOKRA

* A közhivatalok főfelügyelősége ajánlja a köztisztviselőknak a tanfolyamon való részvételt.

T. AKIBA ULPÁN
Natanja Dárom, POB. 256 (tel. 053-52312)
Kérem, küldjenek prospektust számomra (minden kötelezettség nélkül részemről), pontos részletekkel és árákkal.
Nevem:
Címem:

U.K. 8/2

Közhely? Nem. Szomorú valóság.

A Mágén Dávid Adom szíriánja véstőlsoan közeleg utcánkban. Sok kíváncsi fej jelenik meg az ablakokban, vajon hol áll meg, ki az, aki első segélyre szorul? Midőn a szíriánáz ambulansz tovább robot, a kíváncsiságok megkönnyebbülten visszatérnek otthoni tevékenységükhöz. Ami tőlünk távolabb történik, — nem olyan érdekes. De nemrégiben itt állt meg, a mi házuk előtt, s megdöbbenve láttuk, amint az egyik szomszédot falfehéren vitték le a lépcsőn. Mikor becsuktuk a lakás ajtaját, ijedten gondoltuk: Istennem... talán egyszer ránk is sor kerül...?

Legyünk őszinték, szeretjük az ilyen gondolatokat elhessegetni magunktól, okosabb, ha az ember nem gondol semmi rosszra... s amikor minden évben egyszer a Mágén Dávid Adom hozzánk fordul egy kis pénzsegélyért, tisztára mossuk lelkiismeretünket azzal, hogy megvesszük a sorsházra hozzánk juttatott jegyeket, s jó, ha nyeriük valamit. Ha nem nyeriük, kissé bosszankodunk ugyan, de elfelejtjük az egészet.

Am úgy történt, hogy az idén nyertem. S ezért kénytelen voltam ellátogatni a Mágén Dávid Adom tel-avivi, Basel — Alkalay — utcai központjába.

Míg várakoznom kellett, a táblán lévő sok-sok tájékoztató feliratot nézegettem, s arra gondoltam, vajon kiknek szól mindez? Nem settettem ekkor még, hogy egész rövidesen választ kapok kérdésemmre. Egyelőre megakadt tekintetem egy vörös alapozású plakáton, ezen fehéren, fekete kerettel egy emberi tüdőt látunk, benne — mint egy személtáblában! — a felgyülemlett cigarettacsutkákat. A felirat ezt mondja: „Minden további cigarettát megfosztja szervezetedet a levegőtől, a lélegzés lehetőségétől!”

Egyszerre egy régi ismerőssel, Barzilay Lajossal találtam magamat szemben, akiről csak most, itt tudtam meg, hogy a Mágén Dávid Adom tel-avivi központjában 6 az 1500 első segélyre kiképzett önkéntes parancsnoka. — Így lett e véletlen találkozásból — riport.

AZ ÖNKÉNTES

— Hogyan lehet valaki önkéntes a Mágén Dávid Adomban?

— Ugy, hogy aki kedvet érez magában, eljön hozzánk jelentkezni. Vasárnap és szerdán délután 6 órától este 10-ig vagyunk itt. Először beszélgetünk s kérdéseket teszünk fel a jelentkezőnek. Felvesszük az adatait, s

Mindenkit érhet baleset!

ezek alapján meghívjuk a legközelebb induló kurzusra. Évente kétszer van tanfolyam az úgynevezett „kezdőknek”. A tanulás három hónapig tart, kétszer egy héten, körülbelül 100 óra keretében oktatjuk az alapismereteket.

— **Általában mennyien jelentkeznek, s valójában hányan végzik el a tanfolyamot?**

— Kétszáz jelentkezőből körülbelül 170-en kezdik meg a tanulást, majd a lemorzsolódás után 140-en valóban elvégzik. Kis százalékkal több a női jelentkező.

— **Melyik a legjobb eredményt elérő korosztály?**

— A 30—40 évesek.

— **Akad aki megbukik, illetőleg ismét?**

— Természetesen. Akad, aki saját maga kéri, hogy ismételhesse. Akad, akit mi magunk „szelktálunk”. A gyakorlat azt mutatja, hogy az ismétlés senkinek nem szegi kedvét, ellenkezőleg, ösztökéli, mert most már nem érzi oly nehéznek az anyagot. Sokakat az egyéb elfoglaltságuk varja a tanulásban, az órák látogatásában, s csupán ezért kénytelenek lemaradni vagy ismételni.

— **A fiatalság milyen mértékben veszi ki részét az önkéntesből kiképzésből?**

GYERMEKEK ÉS ALAPISMERETEK

— Az iskolák szervezeten, már 10 éves kortól elhozzák az osztályokat, hogy némi fogalmuk legyen a dolgokról.

— **Hány éves kortól lehet valaki aktív önkéntes?**

— 15 éves kortól, természetesen, ha a vizsgákon megfelelt.

— **Ha már a három hónapos tanfolyam vizsgáit valaki sikeresen letette, hogyan lehet belőle aktív önkéntes?**

— A vizsgák után fél évig csak gyakorló önkéntes lehet. Ez azt jelenti, hogy itt bent nézi a munkát, esetleg a kocsival ki is mehet, de csakis mint néző, aktívan nem tevékenykedhet. Ebben a fél évben kiderül, hogy az illető valóban alkalmas-e arra, hogy adott esetben aktívan is részt vegyen a mentésben. Fél év után ismét vizsgáztatjuk és igazolványt csak akkor kap, ha ezeken a vizsgákon komolyan megfelelt. Ezt mi egymás között úgy nevezzük, beleszóval, „családba”. Mert az idők folyamán családi, testvéri szeretet alakult ki a munkatársak között.

— **A fiatalság általában milyen eredménnyel vizsgázik?**

— Jó eredménnyel. Részükre külön „Noár” igazolványunk van. De sajnos, egy bizonyos értelemben az egészen fiatalok esetében bennünket veszteség ér. Ugyanis bevonulnak a katonasághoz, s bár mi azt is örömmel fogadjuk, ha az itt nyert tudást akár a katonaságnál, akár bárhol másutt használják, de ezzel a mi önkénteseink, a mi aktivistáink nem lesznek többek.

— **Érdekelve vannak abban, hogy minél több önkéntese legyen az intézménynek?**

— Hogyne! Minél több a jól képzett önkéntes, annál könnyebb a lakosság, s a mi helyzetünk. Hiszen abban is érdekelve vagyunk, hogy nemcsak nálunk, de valaki a saját lakhelyén, a saját házában tudjon első segélyt nyújtani, ha kell. Vannak tanulók, akik azért jönnek a tanfolyamra, mert a családban akad esetleg egy szivbeteg, és tudni akarják, mit kell tenniük, ha valami baj van.

— **Kik azok, akik nem önkéntesnek tanulni, de előírás számukra?**

— A rendőröknek, például. kötelező a tanfolyam elvégzése. — Ugyancsak kötelező a taxi- és autóbusz-, mentőautó-, valamint teherautó-sofőröknek. Ezek esetében a vizsgáztatás különösen szigorú, mert a mi engedélyünk nélkül nem kaphatnak sofőrigazolványt. Továbbá a Miszrád Hábítáchon, valamint a villanyerőmű egyes dolgozóinak számára is kötelező a tanfolyam elvégzése. — Az oktatóink is önkéntesek!

A TOVÁBBKÉPZÉS

— **Mik a továbbképzési lehetőségek?**

— Aki egyszer megszerette ezt a munkát, annak lehetősége van újabb és újabb kurzusokat elvégezni.

— **Mi a végső határ?**

— Mikor már az önkéntes tudásánál fogva injekciót is beadhat, ez a végső határ.

— **Milyen az önkéntes munka-beosztása?**

— Mindenki egyszer, vagy kétszer egy héten dolgozik, ahogy neki kelleme, vagy ideje engedi. Négyóránként váltják egymást a 24 órás szolgálatban.

EGÉSZSÉGESEN

A MENTŐKOCISBAN

Ekkor lép a szobába Friederich Táli titkár, — a tel-avivi „sznif” instruktora. Ő vezet végig az épületen, s az egész „állomáson”. Szégyenkezve vallom be magamnak nagy tudatlanságomat, midőn megnyitja a felsorakozó mentőautókat. Azért többet, mert nem mind egyforma. A legérdekesebb a „SACHAL” elnevezésű. (A „Sérut cholé lév”, három héber szó rövidítése.)

— **Hogyan tudják itt bent, hogy melyik kocsival kell kiszállni?**

— Ez a telefonos dolga. Ő nem önkéntes. De nálunk telefonközpontban csakis az dolgozhat, aki egy speciális kurzust elvégzett azért, hogy helyesen kérdezzen, s

kiértelje, hogy melyik kocsival kell kimenni. Ha tehát szív... akkor a „Sachál”-al megy ki az orvos és a szivsetekre speciálisan kiképzett stáb.

— **Miben különbözik ez a mentőkocsi, melyben mi most ülünk, a többitől?**

— Abban, hogy ezzel az ambulanszal egy egész kórházi felszerelés megy ki a beteg lakására, hiszen szivsetben minden perc számít. Az orvos már a páciens lakásán úgy kezdheti meg a kezelést, mintha itt, vagy kórházban lenne. A lakásról, illetve ebből az ambulansz-kocsiból a beteget egyenesen a kórházba lehet szállítani. Minden felszerelés rendelkezésre áll: Monitor, EKG, szivmasszázs, oxigén, infúzió, vérnyomás, stb. Az elsősegély dobozban az összes elképzelhető szükséges gyógyszer, illetve injekció van. Ezt az ambulanszt amerikaiak adományozták, három millió fontba került.

Most megszólal a megafonban a telefonos hangja:

— **A „Sachál” kérjük! Sachál! Sachál!”**

Hamar kilépünk a kocsiból. Az orvos és önkéntesek két percen belül már bent ülnek és indulnak. Amint kifordul a mentőállomásról, felülvolt a szíriána és a kocsi száguld a megadott címre.

Mi pedig megállunk két másztipusú mentőautó előtt, melyeknek speciális rendeltetésük nagyobb méretű szerencsétlenség eseteire szól. Az ambulansz tetején — szinte hihetetlen! — 30 hordágy van elhelyezve. A kocsiban 10 ember fér el, ugyancsak speciálisan kiképzett önkéntes csoport.

— **De mi történik, ha a speciálisan kiképzett önkéntesek nem tartózkodnak éppen itt?**

— Akkor telefonon riasztjuk őket s a helyszínen találkozunk: 20 percen belül ott lehetnek, akár innen, akár máshonnan indulnak. Ez a két ambulansz nagyobb robbanás, vagy tűz esetén kerül „bevetésre”.

— **Mikor mennek ki ambulansz kocsival hívás nélkül?**

— Nagy ünnepi felvonuláskor, nagyobb sporteseményeknél is a helyszínen van egy-egy ambulansz, de minden koncerten is jelen van két önkéntesünk.

AZ ÖVÖHELY

Az épületbe való visszatértünk-kor megismerem Amiram Amí-tájít, aki gimnáziumi igazgató, de a tel-avivi Mágén Dávid Adom egyik igen fontos önkéntese, aki az övöhelyért felelős. Nagyon ügyel arra, hogy az állomás övöhelye állandóan, háború esetére is, készenléti állapotban legyen. Idelent minden ugyanúgy áll rendelkezésre, mint bent. A múlt — például — a felső épület mű-

WIZO ★ HAIFA

1980 február 12-én, a Wedgewood u. 7 sz. a. moádonban **BAZÁRT RENDEZÜNK** reggel 9-től este 7-ig. Szézonvégi ruhák kiadására és gyermekek részére purimi jelmezek, játékok, ajándék tárgyak.

Előzetes jelentés! Készüljön a február 28-iki, csütörtök esti nagyszabású, vacsorával, tánczenével egybekötött vidám, mősoros purimi esténkre.

tője alatt van, teljes felszereléssel.

Miként a felső épületben készenléti áll tíz ágy, ugyanúgy idelent, az infúzió elhelyezéséhez szükséges kapcsolókkal. De szükség esetén újabb és újabb ágyak elhelyezésére rendelkezésre állnak a megfelelő helyiségek, s a pillanatok alatt felállítható további fekhelyek. — Telefonközpont, hosszabb tartózkodás esetére tusolási lehetőség, WC-ék, gyógyszerraktár, sőt élelmiszerraktár, villanytelep, valamint víztároló. Gáztámadás esetére szükséges különlegesen erősnyomású tusolóval felszerelve — az embernek megdöbben a szíve, csak sose legyen rá szükség!

A TEL-AVIVI KÖZPONT ÉLETE

A felső épületet legelőbb jártuk végig, de szándékosan hagyom a végére. Látom a bejáratot, ahol behozzák az első segélyre szorulókat. Itt teljesítő szolgálatot az aktív önkéntesek, s a hathónapi időtartamú gyakorlók, mint fentebb említettük, a „nézők”. S van, aki az adatokat veszi fel. Egy valóságos kis kórház. Műtő, az orvos szobája, pár helyiség ágyakkal az éjszakai szolgálatot teljesítő önkéntesek, illetve sofőrök számára, ahol pihenhetnek. Egy kis büfé.

A különböző tanfolyamok számára helyiségek, ahol gyakorlati oktatás folyik, s a tanulók jegyzeteket készíthetnek. Egy nagyobb előadóterem, ahol minden szerdán az összes tanfolyam résztvevői számára együttes oktatás folyik, továbbá vetített képek előadások is tarthatók.

Eppen most — szerda délután — tele van már a terem, nagy megjelentésemre, nyolcvan százalékosan fiatalokkal!

Két helyiségben van a Vérbank elhelyezve.

Szerdán délután a könyvtár is nyitva, amely nemcsak gyógyászati, sőt, inkább szórakoztató témájú könyvekkel van tele. A könyvtárosnő, idősebb hölgy, önkéntes. A könyvtár tulajdonképpen a klubhelyiségben van, benne fotelek, tévé. Egy igen érdekes szőnyeg a falon, mely ugyan csak adomány. A klubhelyiség falán réztáblákon feltüntetve az angol adományozók nevei.

Az épület tehát angol adományokból épült. Az ambulansz kocsikat amerikaiak gyűjtötték össze.

ÉS MIT ADUNK MI?

Ekkor merültek fel bennem a rút anyagi kérdések. Mert minden gyönyörű, igen érdekes, de hogyan és miből tartják fenn? — Miből fizetik a karbantartást, a benzint, a villanyzárlakat, sofőröket, takarító személyzetet? Kik gondoskodnak arról, hogy minden rendben menjen? Hiszen lehetetlen mindezt kizárólag az önkéntesekre építeni.

Az adminisztratív igazgató, — Mordecháj Ráfálovics, fizetett alkalmazott, aki 15 éves kora óta önkéntes, majd évekig mint sofőr teljesített mentőszolgálatot. Nyolc

éve végzi ezt a felelősségteljes munkát.

Az évi költségvetési keret 16 millió font. A deficit általában elkerülhetetlen. A város fedez egy bizonyos százalékot. A további bevételek a megismétlődő tárgysorsjátékokból erednek, melyekhez a nyereményeket a vállalatok — részben — adományozzák. Amikor az ambulanszot privát házhoz kihívják, 400 fontot kell fizetni (per ma), erről a sofőr nyugtát ad. A beteg általában visszakapja ezt az összeget a Kupát Cholimtól. Előfordul, hogy nem képesek fizetni, a sofőr a szociális helyzetet megítélheti a lakásban a körülményekből, ekkor eltekintenek ettől.

A rámt-gáni fiók szabálytalansága következtében s azokból okulva, új rendszert vezettek be. A Mágén Dávid Adom jád-éljájai országos központba kell átutalni minden bevételt, de ugyanonnan fedezik a kiadásokat is. Ez kissé bürokratikus eljárás ugyan, de könnyebb az ellenőrzés.

A tel-avivi központban kilenc felelős vezet dönti el, hogy mikor s minek a beszerzésére van szükség. Az országos központ felé tehát innen tesznek javaslatot. Eddig is minden kiadást két felelősnek kellett aláírni.

Megtudom, hogy az idén nagyon csekély volt a tárgysorsjátékra befizetők száma. Fájdalmasan gyenge volt az ebből erdő jövedelem. Ez a rámt-gáni vizsgálás okozta csalódással magyarázták részben, másrészt a nehezebb gazdasági helyzettel. De ha arra gondolunk, hogy Izraelben milyen könnyű volt a népet „mozgósítani” a kambodzsai tragédia láttán, felmerül a kérdés, miért olyan nehéz valami áldozatot hozni saját magunkért?

Ne felejtjük: Mindenkit érhet baleset!

ACZÉL MÁRTA

ITT A TAVASZ!

Megkezdődött a kirándulások szezonja az ébredő természet ölébe! Vegyen magának fényképezőgépet és örökítse meg a természetet, valamint családját színes felvételekkel.

- ★ Színes előhívás és nagyítás a legmodernebb laboratóriumokban
- ★ Eladás — vétel — csere
- ★ Uffelvélképek egy perc alatt

Csak nőknek! nagy méretekben is

A vevő anvaeából ruhák, kosztümök, kabátok, bluzok, szoknyák, nadrágok — javítást vállalunk

LILIAN MODELL
Tel. 03-227870,
Schatz u. 2., T.A.
Dizengoff 160 sarok

F. STEINER

NŐIRUHA KONFEKCIÓ GYÁR
E HAVI AJANLATUNK, KB. 40%

ENGEDMÉNNYEL DIVATOS RUHÁK.
Gyapjukosztűmök, szoknyák, bluzok, nadrágok
SZEZONVÉGI ÁRON

Eladási raktár:
RECHOV LEVANDA 30, T. A., III. emelet (lift van)
Nyitva 8-tól 16.30-ig megszakítás nélkül

VEGYEN CSILLÁROKAT A GYÁRBAN

— GYÁRI ÁRAKON
SZALONCSILLÁROK, ALLÓ-, FALI ÉS ASZTALI
LÁMPÁK NAGY KIALLITÁSA

REVELATION
Bné Brák, Cáfón, ipari negyed, Hájárkon u. 65, III. emelet
Telefon: 79 06 95

40-es és 42-es autóbuszok — A kiállítás nyitva minden szombat este 10-ig, vasárnap, kedden és szerdán este 7-ig, minden hétfőn és csütörtökön d.u. 4-ig, pénteken déli 1-ig

NÉMETORSZÁGI TUDÓSÍTÁS

Még egyszer a jóvátételekről és egy bonni előadásról...

Nyugat - Németországban ismét fellángolt a vita egy olyan kérdésben, amely az ország számára elég kínos, mivel a hitleri múlt rettentő bűneire emlékezteti Európát. A jóvátételekről van szó. A még életben lévő üldözöttek, megkínzottak érdekévé vált a csoportjai elégedettségüket fejezték ki, mivel a szövetségi kormány, ha nem is mondta be hangosan a „szusszot”, gyakorlatilag új jóvátételt csak nagyon kivételes esetben fizet.

Egy legutóbbi tévé-adás épp ezt a kérdést feszegette: egy Szovjetunióból emigrált izraeli asszony, egy Szudéta-vidékről származó volt ellenállási harcos és egy láger-történetíró homoszexuális nyilatkozott és mutatta be a mai helyzet visszasságait. Az Auschwitzzot megjárt zsidó asszony teljesen abszurdnak nevezte azt, hogy egy bizonyos dátumhoz kötik a jóvátétel kifizetését, nem pedig a szenvedések, a lágerben eltöltött idő objektív valóságához. „Ennek az illyenszerű megoldásnak, nincs semmiféle morális alapja — mondotta —, egy olyan szivelen bürokrata intézkedés, amely erőszakkal le akar zárni egy olyan korszakot, amely még koránt sincs lezárva. Ezért tüntetem a tel-avivi német nagykövetség előtt (láttuk a tüntetést), ezért emeltem fel szavamat ebben a kérdésben. Nem csak pénzről, hanem elvi problémáról van szó. A nyugat-német hatóságok „elkészsérel” beszélnek — hangsúlyozza az asszony —, szeretném tudni, hogy mitől késtünk el? Az Auschwitzba szállító vonatról, sajnos, nem késtünk el. Hát akkor? A kivándorlásról késtünk el? Akkor jöttünk, amikor tudtuk, amikor engedtek. Ezért büntettek a németek?”

EGY ELLENÁLLÓ ÉS EGY HOMOSZEKSZUALIS IGAZA

A szudéta-vidéki bányász elmondotta, hogy szinte egyidőben érkezett Nyugat - Németországba egy volt SS-tiszt. A 65 éves egykori gyilkos rögtön nyugdíjat kapott az ő jóvátételi kérését pedig azzal utasították el, hogy „lejárt a bejelentési idő”. — Közel négy éve harcol — eredménytelenül.

A homoszexuális férfi elmondotta, hogy hitleri hatóságok sokat zaklatták, majd sok ezred magával a dachauai lágerbe zárták őket. Csoportjuk fele elpusztult. „Azon lehet vitatkozni, hogy a homoszexuális betegség-e, avagy gyógyítható elferdülés, de az elvitathatatlan tény, hogy a náci üldözöttek, lágerbe zártak, megölték. Miért nem jár a túlélőknek kártérítés?”

Sokkal igazságtalanabbnak tűnik az, hogy az Auschwitzzot megjárt német cigányok sem szerepelnek a kártérítést kapó csoportok listáján. „Nyilván a régi előítélet alapján hagytak ki most is — mondotta a láger-történetíró — cigányok érdekképvisezője, egy Bergen Belsen-i tüntetés alkalmából.

Az ország minden részéből — autókarakavonokkal érkező cigány-csoportok fényképek és dokumentumok százait hozták magukkal és bizonyították be egykori szenvedéseiket. Százazernyi áldozatról beszéltek s egy pauszál ószszegyet követeltek a német államtól. No, meg egyenlőséget. Teljes jogi elismerést. Az előítéletek el- leni harcot.

Csak a legutóbbi félévben, nem is” — tehát meghallgatásra ta-

kevesebb, mint nyolc könyv jelent meg az NSZK-ban a cigányok deportálásának történetéről, a cigányok mai helyzetéről, és követeléseik jogosságáról. Persze, ez sem egyszerű kérdés, mert a cigányok nagyrésze még ma is kivándorol. Ma itt, holnap Franciaországban van. Az esetleges jóvátétel hírére, pedig, nagy cigány csoportok érkeznek illegális úton Ausztria és Jugoszlávia irányából...

A jóvátételek jogi vetületeinek megvizsgálására egy német bizottság alakult, de túl sok remény nincsen arra, hogy nagyobb engedmények szülessenek. A „kis kapuk” viszont kinyílhatnak. — Ezeket a „jogi kiskapukat” kell hát feszegetni...

A LOBOGÓ

„ÁRAFÁT-KENDŐK” ... A hideg német tél kellős közepén, egy forró hangulatú délután színhelye volt a bonni egyetem egyik 300 férőhelyes előadó terme. Ezúttal nem a híres egyetem valamelyik professzora állt a dobogón, hanem három diák. Pontosabban, három zsidó egyetemista állott az érdeklődés központjában. Két német zsidó s egy ösztöndíjas izraeli diák. A rendhagyó előadásnak érdekes előtörténete van. Az utóbbi hónapokban ugyanis, az egész Nyugaton, de különösen az egyetemi körökben, megerősödött az arabbarát Árafát-propaganda. Ez az igen jól időzített kampány úgy mutatja be a palesztin Vezért, — mint egy mértékadó, szelíd, megértő politikust, aki csak nyugalmat és békét akar, no meg mellékesen, egy palesztin államot — (ha lehet, nem Izrael mellett, hanem Izrael helyett...)

Az idej től nagy divat-slágere, az úgynevezett Árafát-kendő, — amiből az utóbbi két hónapban kerek 500.000 (!) darabot adtak el Németországban. Valamennyi „haladó szellemű” fiú vagy lány feltűnő módon viseli ezt, a 12 márkáért árúbabocsátott „divat-cikket”.

Nos, ennek a palesztin propagandának az ellensúlyozására, (a német zsidó közösségek kezdeményezésére) felvilágosító előadásokat tartanak a nagy egyetemi centrumokban. Talán a bonni volt a legsikerültebb. „Hallgassatok meg minket is!” — volt az előadás felcíme, s a diákság józan észére apellált.

„Ígaz, hogy mi nem osztogatunk „Jeruzsálem kendőket” — mondotta Freiberg Alfréd zsidó diák, — de annál több valóságot mondunk el Jeruzsálemlről.”

Az ősi város varázsa itt — még ilyen nehéz körülmények között is — hatott. Jeruzsálem történelméről, szépségéről, egységéről és nyilvánvaló zsidó hovatartozásáról tartott előadás elgondolkoztatta a hallgatókat. A megkérdőjelezett zsidó főváros neve mögül egycsapásra eltűnt a palesztin kérdőjel és a kristálylál világosabbá vált, hogy Jeruzsálem Izrael természetes fővárosa, sem kétségképpen, sem elidegeníteni nem lehet. Mint ahogy Izrael léte fölött sem lehet vitatkozni. A hallgatóság tudatában nyomatékosabban váltak a tények, s akarva, nem akarva, elhalványultak az arab propagandá szövegei.

SZELLEMI GYŐZELEM

A „Hallgassatok meg minket is” — tehát meghallgatásra ta-

lált. Persze, nehéz ellensúlyozni az arab olajat és a palesztin propagandát, de a zsidó diákok érvei és főleg a tények felsorolása nem repült el a semmibe.

Lassanként megtanuljuk azt, hogy ilyen apró mozzanatokból, okos kezdeményezésekből kis- és nagy szellemi csatákból, jó időben és kellő helyen elmondott igazságokból tevődik össze az a kép, amit ezek a fiatalok a fejükben hordanak. Jól eső, melegítő érzés volt tehát elkönyvelni ezt a zsidó szellemi győzelmet a Német Szövetségi Köztársaságnak abban a fővárosában, ahol az „Árafát-kendő” lengenek a diákok nyaka körül.

Régi megállapítás az, hogy nem elég az igazság birtokában lenni, ezt az igazságot a többséggel is el kell fogadtatni. Ebben az irányban történt sikeres kísérlet a bonni előadó teremben. Jó lenne tudni, hogy „folytatás következik...”

DÁNOS MIKLÓS

MÓRICZ ZSIGMOND MAGANLEVELEI ZSIDÓ HIVEIRŐL

KIK VITTEK BE ÁGYNEMÜT A 48-AS ARADI FOGLYOKNAK

Nagyon érdekes dologra bukkantam rá Móricz Lili, „Kedves Mária” című könyvében, amely Móricz Zsigmondnak Simonyi Máriához — későbbi második feleségéhez — írt leveleit tartalmazza.

Nem kell hozzájuk kommentár. Magukért beszélnek. Az egyik levélben, amely 1926-ból való, Móricz Zsigmond beszámol felvidéki felolvasókörútjáról, Kassát, Munkácsot és Ungvárt említi, hogy ott előadást tartott és így ír a megjelent közönségről:

„A magyarság csak egy-két kiküldöttel volt képviselve, itt volt egy szenátor, előkelő úr, s az is csak azért, mert a fia elveszett ember, fiatal író... Itt volt a Kazinczy Kör titkára... De a többi aztán végig, végig izraelita magyarok. Frakk, szmoking, zsakett, a hölgyeken estélyi ruha, esse-

sek, nyílteszűek, otthon vannak a muzsikában, az irodalomban s az üzletben... „Jaj, babám, ha ezek a zsidók nem volnának, rongyos ruhában, elhagyottan, kétségbeesve kelene tengődnöm.”

Majd Erdélybe ment felolvasásra. Kolozsvárról írja 1926 december 5.-én.

„Nagyváradon senki sem volt jelen, a püspökön kívül. Csak zsidó családok, és pár fiatal politikai ember, akik, gondolom inkább a vacsora kedvéért térték el a felolvasást. — Kolozsváron tántogó, üres terem, legfeljebb százán, s nagy örömmre nyakamba ugrik Zahler Erzsé, aki itt drámai színész, ahogy megmondták.”

(Dr. Darvas Simonnak, az Uj Kelet volt szerkesztőjének sógor- nője.) „Éjfélkor hazajöttem egy vacsoráról, egy Szántó Miklós nevű gyárostól” (A Bognár és Szántó híres likörgyár egyik tulajdonosa, dr. Szántó Miklós, nagy mecénás volt, — mi csak Szántó Mukinak hívtuk, csupa intellektus.)

Végül egy levélből, amely 1939 január 12.-én kelt:

„Rám most mindenképpen, s a zsidótörvények miatt is, nehéz idők járnak.”

Ugyancsak mostanában olvastam Petőfi barátjának és lelkes hívének Teleki Sándornak, a koltói grófnak az emlékiratát. Ebben megmondja, hogy amíg a világi fegyverletétel után fogászatban voltak, egy zsidó ember hozott be kivülről ágyneműt. — Teleki is ott raboskodott és amikor kiszabadult, sok-sok év múlva, elment megint Aradra, csak azért, hogy ennek a zsidó embernek még egyszer köszönetet mondjon.

Emlékezésének szövege a következő:

„... Ugyahogy el valánk helyezve, de ágyunk ágynemünk nem volt, szalmán rothadtunk,

Hans Holztraeger német lelkész, aki Szászrégen mellett született, a háború után két értékes tudományos művet írt Észak-Erdély zsidó lakosságáról. A jeruzsálemi Jád Vásém elismerő megbecsüléssel fogadta a könyveket, s felkérte az evangélikus lelkészt, írnia meg ifjúkori, Észak-Erdélyben az ottani zsidó lakossággal jóbarátságban eltöltött évei emlékeit.

A nem mindennapi érdeklődésű lelkész vállalta a felkérést, és most szerkesztőségünkhez fordult azzal a kéréssel, közöljük műveit és kérjük fel olvasóinkat, akik rá, vagy legalább nevére emlékeznek, támogassák őt az akkori időkre vonatkozó képekkel, adatokkal. Különösen érdekelné a szerzőt az az állítólag 1940-ben Izraelbe kivándorolt szászrégeni kiskereskedő, egy pap fia, aki a Sörház-utcában, a Gross ház mellett, Hahn agronómus köz- lelésében lakott tanítónő feleségé- vel és két kisgyermekével, s ma 70 éves lehet. Azt is szeretné tudni, mi lett azzal a félkarú

mint U. Borbála. Egyszer, mi- kor beszélgettünk, engemet hív- nak ki, mondván, hogy egy zsidó ember akar velem be- szélni. A kazamaták ajtaja előtt állt egy kis, kopott kiné- zésű zsidó. Meglátván engem, felém jött és azt kérde: — Az úr a gróf Teleki? — Az — feleltem. Ő meg folytatja: — a feleségem tiszteli. — En is az ur felesége? — Hát, kérem, az én feleségem. — Örvendek. Dehát miért ez tisztelkedés, uram? — Hát azt mondták, hogy az urak szalmán feksze- nek és ez nem szép dolog és azt mondta a feleségem, vi- gyeek fel az úrnak ágyneműt, aztán, ha kell valami, csak szóljon. — Köszönöm, uram mondom meg lehetett, — de nem fogadtam el, nézze, nem tehetek magamért kivé- telt, társaim szalmán feksze- nek, hogyan fekdjek én ma- tracokon. — Igaz — mondá, mire kezét szorítánk és ő tá- vazott.

Pár nap alatt mindnyájan el voltunk látva ágyneművel, a szükségesséket az aradi zsi- dők küldték... Harminc év múltával eljöttem ide Aradra, megköszönni a zsidó feleségem- nek ágyneműjét, melyet tán maga alól vett ki az én ké- nyelmemért, megköszönni az áldott asszonynak vigasztaló jóságát, eljöttem ide megkö- szönni a hazafias könyörület- kegyadományait, mellyel fele- baráti szeretettel, testvéri ro- konszennvel halmozának.”

A 48-as szabadságharcban tud- valevőleg számos zsidó harcolt fegyverrel Kossuth oldalán, majd ezt követte az emancipáció, a zsi- dők tevékeny közreműködése — hogy csak egyet említsünk: ab- ban, hogy Budapest európai gyár- ipari nagyvárossá vált (ez, elfo- gultan, időnként még a feudális, agrár Telekit is tévíteltre ragad- tatta), ... s végül mégis a hálát- lanság, a deportálás, a gyilkolás. Add ezt össze józan észrel, ha tudod! „A szörnyűség legször- nyűbbje az ember az ő örjögé- sében!” — mondta Schiller.

(Közl: ÁBEL OLGA)

SZÁSZRÉGEN ÉS KÖRNYÉKÉHEZ

AZ UTOLSÓ MOSOLY

GÁL GYÖRGY SÁNDOR HALÁLÁRA

— Szedd össze magad, Gyu- rikám! Hogy nézel ki!... A csak a magyarnyelvű, hanem a nemzetközi irodalomból. Hi- feddően áldozatkész felesége, Agi, a nagybeteg fölé a volt Zsidó Kórház, jelenleg Orvosi Továbbképző intenzív osztá- lyán.

„Gyurika” a „házastársi lec- két” még nyugtázta: gyöngé- den rámosolygott a feleségé- re... de a száját már nem bírta összecukni.

Igy halt meg, ezzel a finom mosollyal arcán, mintha azt tükrözte volna: jól van, igyek- szem, igyekszem...

Strausz és Antalóczy pro- fesszorok naponta kétszer is vizitálták. Főorvosok, alorvo- sok, ápolónők mindent meg- tették, hogy megmentsék — s még befejezhesse Felix Men- delssohn-Bartholdyról készülő életrajzi regényét.

Utolsó műve lett, ha töre- dékesen is. Most majd valaki befejezi.

Miközben írta, sokat beszélt róla barátainak. Furcsamód kezdte: Göbbelsszel. Ettől az ördögtől kanyarodik vissza az angyalhoz. Aki még Goethe- nek zongorázott.

Gál György Sándorral kü- lönleges írótehetség távozott,

BENAMY SÁNDOR

KÜLDJÖN PÉSZÁCHRA

VÁMMENTES IKKA AJÁNDÉKUTALVÁNYT

magyarországi rokonainak és barátainak

Megrendelőhelyek:

- JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávec utca 2. Tel. 02-233369. Üzleti órák: 9-14 és 4-7-ig. Kedden délután zárva. — TUZEX bonok is kaphatók.
- TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. em. D.e. 9-12.30, d.u. 4-6.30 között. Telefon 655052. Pénteken zárva.
- BEER-SEVA: Frankfurter István, Háácsmáut 49-51. Telefon 38701.

Levelézést kizárólag: G. K E M É N Y, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27 címre kérünk.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA

TUZEX ajándékbonok kaphatók Csehországiába való küldésre

III.

Most végre megtaláltam az asztal szélét. Itt kell lenni valahol a fotelnek. Hátraleptem egyet és lehuppantam az ágyra. Kitapogattam a párnát. Még szerencse, hogy nem Cipinél kötöttem ki. Még azt hitte volna, hogy... És, uram Isten, kicsoda puhaság. Pelyhes paplan, odakint pedig újra szakad az eső. Aludni! Aludni! Vigye el az ördög az egészet. Reggel korán felkelek és megyek. Cipi még aludni fog. Majd írok néhány gyűnos sort... és pukkadjon meg! Majd hülye leszek pusztá önértékből elzúrt magam.

Csak annyi erőm volt, hogy lehúzzam a cipőmet és kibújjak a ruhámból. Dideregve vonszoltam magam a paplan alá. Ilyen lehet a mennyország, gondoltam, azaz csak akartam gondolni, mert már aludtam is.

★

Arra ébredtem, hogy valaki nagyot sóhajtott. Ki lehet az? Sári néni a másik szobában alszik, talán rosszul lett? A székem felé tapogattam, amit minden este az ágyam mellé húzok, ráteszem a holmimat és a könyvlámpát. De csak üres térbe nyultam, minden eltűnt. Mi a fene, hol vagyok? Egyszerre hallom a másik ágy felől, vékony gyerekhangon:

— Sani! Nem alszol?

Most már mindenre emlékeztem.

— Nem — feleltem mogorván. — En sem alszom, Sani. Hideg van.

Ásított.

— Hány óra lehet?

— Nem tudom. Jobb lesz, ha aludni hagyysz.

— Még most is álmos vagy?

— Álmos.

— Akkor jó. Aludj, Sanika.

A hátamra fordultam, belebámultam a semmibe. Kiment az álom a szememből. Nem hallottam az eső zaját, úgy látszik, elállt. De tényleg hideg volt. Csak már reggel lenne, hogy kimászhasak innen.

— Sani!

— No.

— Nem vagy jól?

— De.

— Nem hallom a lélegzéseted. Nem feleltem, sokáig csend volt. Szélfú zúgással közeledett felém az álom. Oldalra fordultam, karomat a fejem alá tettem.

Akkor nagyon halkán és félénken újra megszólalt a vékony gyerekhang:

— Te, Sani. Csak azt akarom mondani... hogy azok az özikek... tudod... azok nagyon szelidek... bechájaj, nem menekülnek el, ha megsimogatnád őket.

Szipogást hallottam odaátrol. Mikor aztán megvilágosodtak lassan az ablakok, Cipi feje ott feküdt a karom. Burgonyáska orrával csöndesen fújtatott, száját gyengéden összeszorította. A rúzs már régen leestem róla, de még így is szép piros volt. Nem fogom engedni, hogy rúszozza magát. És megtanítom másképp élni. Hiszen olyan fiatal még.

Ejnye, de oktató kedvedben vagy megint, Higgins professzor — mondom magamnak gyűnosan. — Bíz csak te az oktatást Benárira és ne álmodozz. Használ csak ki ezt a három napot, tekintsd Esőisten ajándékának, amit kaptál, aztán menj utadra. Ne magyarul beszélsz, hanem magyarul beszélsz ebbe a kalandba.

Óvatosan letettem Cipi fejét a párnára és kicsúsztam az ágyból. Alaposan lezuhanyoztam, felöltöztem és kimentem a konyhába. Volt ott minden, remek reggeli állítottam össze. Élünk jól, ha lehet. Csak három nap a világ. És milyen hamar elmúlt! És mennyit mulattunk. Istenem. Az első napon háromszor voltunk moziban. Dél előtt a Tamarban néz-

LADÁNYI LÁSZLÓ:

A TEL AVIVI LÁNY

tünk meg egy piff-puff filmet. Előzőleg felszaladtam Sára nénihez, megmondani, hogy még élek és egy barátomnál lakom néhány napig. Meg sem hallgatva sopánkodását, szaladtam vissza Cipihez és rohantunk a moziba. Közben ettünk egy csomó falafelt, meg dzsipszt, a Hamozégnél olesón megebédeltünk. Délután nagykor az Armon Davidban láttunk egy amerikai vígjátékot, cigarettáztunk és teleszórtuk a padlót mo gyoró héjjal (szegény-gyalázati!). Aztán felmentünk a lakásba, aludtunk egyet. Este Cipinek fájt a feje, mondtam neki, szellőztessék ki egy kicsit. A végén kikötöt tünk a Rothschildon egy kis mo ziban, ahol valami reprimt adtak, amit Cipi már régen akart látni, Jeanne Moreuaval, a Szerelmese ket. Még csak ez hiányzott nekünk.

A következő két napon viszont alig mozdultunk ki „hazuról”. Ennivaló volt bőven, isteni leme zek, a telefon hangszóróval volt felszerelve, találmokra fehitvünk ismeretleneket és szerelmet vallot tunk nekik. Ettünk, táncoltunk, szerettük egymást, aludtunk.

Szerdán délután aztán rámsza kadt az elkéseregés. Az fájt leg jobban, hogy Cipi olyan jókedvű volt. Mintha örülne, hogy megsza badul tőlem és beülhet a Benári meseautóába. Hiszen a pénz me zé már is ott van a táskájában, első nap eltűnt az asztalról, ahová Benári tette. Az én szerepem még ebben az ügyben siralmas. És ez mind nem elég. Hiába ismél tettem magamban, hogy hülye vagyok, egyszerűen lehetetlen ar ra gondolnom, hogy én most el megyek és soha többé nem láto m ez a lányt. Uram Isten, csak nem lettem szerelmes belé?

Ugyan kérem! Hát ilyen a szere lem? Dehát akkor milyen? Fenn költ dolgokról kell beszélni, ver seket írni, kiborulni, ha csak hogy záérék a kezéhez? Mit tudom én! Egyszer úgy képzeltem el a sze relmet, hogy szótlannul megyek va lakivel az utcán, csak néha a vállunk ér össze, és az egész olyan mintha mi egyedül lennénk a vilá gon és beszélünk se kellene, hogy megértsük egymást, mert mindig ugyanazt gondoljuk mind a ketten. Nagy ökör vagy te fiam, menj csak vissza a Bialik utcába az esőseppeteket bámulni, arra való vagy te.

Még ma Sára néniel alszom, aztán utazom vissza Jeruzsálemb e...

Cipi haneját hallom. — Te Sani, nem kell még menned?

— Mi? — kérdeztem idegesen. — De igen. Máris megyek. Ugy látom, alig várod... Előbb is szólhattál volna.

— Sanika, légy jó, kisfiú! Hiszen lekísérlek. Még sétálunk egyet. Nézz ki, milyen gyönyörű lett az idő. Mintha nyár lenne.

— Te csak maradj itt. Van még elég dolgod. Rendbe kell hoz ni a lakást. Kifüstölni még a nyo momat is. Innen is, belőled is. Mint ahogy én is kifüstöltem. Talán jobb is így mind a kettőnk nek.

— Sani!

— Jó, jó. Megérték én min dent. És köszönöm, hogy... Szóval köszönöm. Béke veled.

Felvettem a kabátomat és már mentem is, de Cipi odaugrott elélem. Még sose láttam szemet szikrázni, el se hittem, hogy van ilyesmi. De most láthattam szemé lyesen.

— Te így akarsz elmenni in

nem sikoltotta ezeket a szavakat. Azt vártam, kikaparja a szemem. — Így akarsz elmenni? Hát így akartam elmenni? De hogyis így akartam. Most jutott csak eszembe, hogy talán neki se lehet könnyű.

— No, gyere —, mondtam nagy szomorúan, és elfordítottam az arcomat —, gyere. De hidd el, így még rosszabb lesz.

— Mi lesz rosszabb, te tökfej! — kiáltotta egyszerre egész más hangon, szinte vidáman Cipi. Tánclépcsben ment a kabátjáért. Rettentő hamisan kezdte füttyülni a My Fair Lady egyik slágerét, mialatt a tükör elé állt és rendbe hozta magát. Azt kellett hinnem, megbolondult. Talán az elvesztésem feletti fájdalomtól? Visszatér colt mellém, igazgatta a nyakken dőmet. Közben elkezdett szóno kolni.

— Nagy típus vagy te, Higgins professzor! Nem értesz te a nők-höz csak a nyelvtanhoz. És pi masz is vagy és aljas. Feltételez ted, hogy bedülök Benárinak. Nem érdemled meg, hogy szóba álljak veled. Na várj csak. Kinyi totta a táskáját, papirt vett elő, valamit firkált rá. Ujra a táskájá ban kotorásztot és előszedte a négy darab ötvenfontos bankjegyet. Sorra letette az asztalra, mind a négyet, és rátette a hamutartót. Aztán szó nélkül a kezembe nyomta a cédulát, amit írt. Ez állt rajta:

Kedves Benári! A kulcs a meg beszélt helyen van. Magyararzat az asztalon, a hamutartó alatt. Rendet csináltam. Kösz. Cipi.

— Ne haragudj Cipikém!

— Undok vagy. Szegyeid ma gad. Olyan rémes volt ez a dél után, mert te csak hallgattál én meg vártam, hogy szólj valamit, vagy üssél pofon. Vagy sirjál és könyörögi.

— Nem tudtam mi a szándé kod, Cipikém.

— De hiszen férfi vagy, ne ked harcolnod kell. Mi lesz így veled? És velem?

— Nem tudom, Cipi. — En tudom. Majd jó lesz. Ha velem leszel, akkor jó lesz. Sose fogsz unatkozni, bechájaj!

Aztán félórás csókolózás kö vetkezett, aminek végül is Cipi vetett véget erőlesen.

— Bolond vagy? Itt akarsz meooreedni? Gyerünk már az is tenért. Hiszen annyi mindent meg kell beszélnünk. Ezt a cetlit kitesz sziük az ajtóra, a kulcsot meg a villanyóra tetéjére.

Már éppen be akartuk huzni magunk után az ajtót, amikor éle sen megszólalt a telefon. Egymás ra néztünk.

— Hadd a fenébe — mondta Cipi. — Elmentünk és kész.

— Nem Cipikém. Mit tudom én, talán történt valami. Cipi odament a készülékhez és bekapcsolta.

A hangszóróban felhangzott Benári hangja. — Halló! Saul, te vagy az?

— Miféle Saul? Itt én beszélek — szólt bele Cipi a kagylóba. — Ki az az én? Mit keres ma ga ott?

— Bolond vagy, Benári? Cipi beszélt! Epp el akartam menni, amikor csöngöttél. De most leg alább neked is megmondhatom, hogy...

— Halló! Nem érdekel az én nem is akarok veled beszélni. Azt se tudom ki vagy. Hogy kerültél oda? Saullal vagy? (Hallottam, hogy odaszól valakinek: Ezek meghülyültek).

— Hogy beszélsz velem, Ben

ári! Ki az a Saul? — Nem tudod? Akkor te nem az étteremből vagy? Mi az ördögöt keresel ott? Egy félórája voltam ott a vendéglőben, hogy di szítsék fel a lakást és készüljenek fel a vacsorára. A kulcsot is odaadtam. Ez a csibész még mindig nincs ott. Ki fogom dobálni!

— Ugy látom, nem vagy észnél. Hát nem te hagytál itt engem meg Sanit vasárnap este, hogy három nap mulva visszajössz Haifáról?

— Mi? Nem értem. Ki vagy

te? És ki az a Szani? — Mondtam, hogy Cipi va gyok és itt hagytál minket a la kásban, amikor eljöttünk a Shera tonból. De most füttyölök rád, Benári és mindig is füttyültem!

— Lehet, hogy igazad van és ne haragudj. Semmire sem emlékszem. De most arra kérlek, pucolj onnan, mert mindjárt ott leszünk. Ezek előkelő emberek és kelle metlen lenne, ha...

— Hát azt hiszed, van az a pénz, amiért én itt maradnék, te szegény, szerencsétlen Benári?

GROSSMAN LADISLAV:

A MENYASSZONY

9.

Végre kettesben maradt lányá val a szobában, de nem tudta, hogyan kezdje el, hogyan közöl je vele legalább egyiket tömérdek gondjának. Eelsősorban a polgár mesterhez kellene elmenni... De mit szól majd a polgármester ah hoz a kérelemhez, hogy tűzze ki az esketés napját, de azonnal, il letve nem későbbre a jövő hét keddjénél. És mi lesz, hogy ha a polgármester nem adja beleegye zését, vagy beleegyezik, de nem lesz hatalmában végrehajtani? — Vajon meg kell-e mondani aztán a polgármesternek a színagazat? És mi lesz abban az esetben, hogy ha a polgármester kíván csikodni fog és nem lesz haj landó elállni az előírt kifüggesztéstől, amit más eseteknél meg követel?

A pék korántsem szándékozott osztozni a lányával e tömérdek gondon. Nehéz is lett volna, mi kor Alizka a szoba közepén egy székre telepedett és az asztalon heverő képeslapot nézegette. — olyan közönnyel az arcán, mint ha nem is komoly ügyről lenne szó. Jónás, a pék ádáz harcot vív önmagával: miként, az isten szerelmére, miképpen mondja, hogy ne okozzon fájdalmat, ne sértse, ne alázza meg ezt a feln őtt lányt a közléssel, hogy pont Lindauer fia az, akinek ugyan nincs szándékában megkérni a kezét, de azért hajlandó... el játszani a vőlegény szerepét?

— Válaszolhatsz, de nem kell okvetlenül válaszolnod — mon dta az apa rekedten. — Tudod, milyen volt a helyzet nálunk a múlt hét folyamán... Jöttél mentél, bizonytalanságban él tünk... Nem panasz ez ám... szó sincs róla, nem tesztek nekéd szemrehányást. Felnőtt vagy és azt csinál, amit akarsz, de mint apád, akivel még együtt élsz, egy fedél alatt... — Nincs senkim — mondta emelt hangon Alizka. — Nem kifogásolok én sem mit — sietett az apa a válasszal. — Soha nem volt komoly ismeretségem!

— Mondtam tán valamit? — kiáltott fel az apa. Persze, hogy hibát követett el. Világosan lát ta, más végénél kellett volna meg ragadni a beszélgetés fonalt.

Most aztán kérdéses, eljut-e egy általan a lényegig, és hogyan jut el hozzá.

— Hibáztattunk valaha is téged? — kérdezte. — Nem hibáztattatok — mon dta a lány nyugodtan. — De féltetted és a mai napig félték attól, nem járok-e valakivel? Nincs-e

valakivel komoly viszonyom va gy

ráadásul, titokban nem jegyez tem-e el magam? Főlösképpen aggódtok, apám. Nem, nem, nem akarlak megbántani, te is tudod, hogy nem lennék képes rá. Olyan vagyok, amilyen voltam. Hiszen ti akartátok mindig, hogy ilyen legyek. Félelmetek pontosan any nyira alaptalan, mint két évvel ezelőt, mint tíz évvel ezelőt volt. Vagy talán nem ti tanítot ták arra, hogy mindig úgy visel kedjem, hogy mindenkinek tes sék, mindenkinek, csak nekem nem?

— És mielőtt még a pék válaszol hatott volna, hadarni kezdte gyer mekkori imáját. — Szófogadó leszek, istenfélő leszek, megteszem, mit a teremtő parancsol, amit apám parancsol, mit minden jó és istenfélő ember kíván, hogy megtegyek, áldást kis fejemre, védelmet kis lelkemnek, Istenkém...

— Fáradt vagy, Lizele, — mon dta az apa majd eldőlő a fáradt ságtól. — Nem eszel, nem alszol, azt hiszed nem tudjuk? Az his zed, nem látjuk? — pislogott véraláfutásos szemével. — Ki merült vagy. Itt járt, persze te is tudod, Lindauer.

— Mennyit kért kölcsön me gint? — Nem, nem, nem kölcsön zött... másért jött... te tudod... hogy miért. Nemcsak téged fen yeget veszély, sajnos minden tizenhat éven felüli lányt is...

— En a sorozásra nem me gyek!

— Erről van éppen szó, Lize le, hogy ne kelljen menned... Rád nézve borzasztó lenne, de ránk még nagyobb csapást mérne. Gya lázatoss, amit ezek velünk művel nek, ez a megaláztatás, ez az el nyomás. Ilyen gonosz már a vi lág. De ne félj, nem marad ilyen örökre. Most meg ez a törvény a nyakunkon... ez a rendelet... Min den lánynak mennie kell, hacsak nem férjezett... Te persze ismer ed Lindauer legidősebb fiát? — buggyant ki az apából, s úgy érezte magát, mint amikor két liszteszákot hajít le egyszerre a válláról.

— Potyút? — ujjongott a lány apja megrökönyödésére.

— Ót, ót, ót — erősítette a pék élenek.

— Lindauer Potyút? — kérdez te a lány már másodsor, azon az ujjongó hangon, és vígan meg perdült.

Mielőtt az apa magához térhetett volna, Alizka felkapta a ka báját és kifutott a szobából.

Kedd délelőtre voltak hivata losak a polgármesterhez. A város házi látogatást bizalmas családi megbeszélés előzte meg. Potyut is

Még a koszos pénz se kell nekem. Megtalálok az asztalon, a hamutartó alatt. Lehet, hogy ez is elfelejtetted, de akkor se kell. Sose lássalak többet!

Dühösen lecsapta a kagylót. — Gyere Sani, mert szétrobbanok. Az egész heccet elrontotta ez a csibész. Láto. Ugy-e mondtam neked, hogy milyen saj nálatra méltó hülye ez. Mint aki elővesz egy cigarettát és elfeled kezik róla. Eldobja, úgy hogy egyet-kettőt szippant, vagy rá se gyujt. És te meg feltételezed ró lam, hogy egy ilyen miatt... Mind nyomorultak vagytok!

— És ha arra gondolok, hogyha véletlenül tíz percel előbb tele fonál ez a szélto! Soha nem hit ted volna el nekem, hogy nem akartam itt maradni. Nagyon kell bőzönöm, Sanikám!

— És nem is kérte magát.

— Vége —

Valaki látva a... hogy vallá... Azt vála... Csodálko... fűztem: — vagyok. A „vallása”, van. Ez a ha ban és a rezve alak mán és al... Evszáza országokb a keresz vallás. Ez „vallás”, a keresz Amikor a mak köve szág nyelv zösségek a „vallás” értelmezé kitünően milációs ben a „v — az egy változik. fogalom, — akara hű ügyr gekben is... Mint h más neg „vallás” hoztuk, i tetődik, alkalmaz világitásá vart idez ismételté „Az! Mózesne nektek. mudot, ez külför világ töl Vagyis jellemzi belí Tan milyen alapvető el a zsi tény va... A zsi mi törté ke a Sz kapuja alakulás nyeknek leloben, sának h... Mose daul — cíó form foglás volt az a szám a kétez kult ha nélkül államár a zsidó lesz, a... Ez a kénye- elgítés do nép keit. E do nép tudás hivatot tagjai szakur dicio Hille leksze... A h minde szeuso franki kártái mely kadt... A z Tan, keresz dogm... A s és mi lási” és tet párt zása... A...

»Dati«, »Chiloni« és — zsidóság

Valaki megkérdezte tőlem — látva a „kípát” a fejemen —, hogy vallásos vagyok-e? Azt válaszoltam: nem vagyok. Csodálkozó tekintetére, hozzáfűztem: — Egyszerűen — zsidó vagyok. A zsidónak pedig nincs „vallása”, csupán hagyománya van.

Ez a hagyomány az Irott Tanban és a Szóbeli Tanban gyökerezve alakult az évezredek folyamán és alakul ma is.

Evszázadokon át olyan gáluti országokban éltünk, amelyekben a keresztény volt az uralkodó vallás. Ez országok nyelvében a „vallás” szó teljesen átítódott a keresztény vallás fogalmaival.

Amikor az emancipációs mozgalom következtében, az illető ország nyelve behatolt a zsidó közösségek életébe és vele együtt a „vallás” fogalmának keresztény értelmezése is, ez az értelmezés kitűnően szolgált a zsidó asszimilációs törekvéseket, amennyiben a „vallás” — többek között — az egyén kenyé-kezdve szerint változik. — De az idegen vallásfogalom, a nyelvhasználat útján, — akaratlanul — a tradícióhoz hű „ugynevezett „vallásos” rétegekben is gyakorlati tény lett.

Mint hosszú gáluti életünk sok más negatívumát, ezt az idegen „vallás”-fogalmat is magunkkal hoztuk, ide Izraelbe. Magától értetődik, hogy idegen fogalmak alkalmazása, más fogalmak megvilágítására, megértésére, zárva tartó idejű. Bölcsseink többször ismételték:

„Azt mondta az Örökkévaló Mózesnek: a Tórárt írásban adom neked. Viszont a Misanát, a Tal mudot, szóbelileg adom át. És ez különböztet meg benneteket a világ többi népeitől”.

Vagyis a Szóbeli Tan az, amely jellemzi a zsidó népet. És a Szóbeli Tan sajátosságai bizonyítják, milyen árhidhatatlan, mely és alapvető különbségek választják el a zsidó hagyományt a keresztény vallástól.

A zsidó nép erkölcsi és szellemi történetének halhatatlan értéke a Szóbeli Tan, amely nyitott kapuja volt a zsidó hagyomány alakulásának a történelmi eseményeknek és helyzeteknek megfelelően, a zsidó nép fennmaradásának biztosítására.

Mose Rábenu idejében — például — nem volt a zsidó Tradíció formája ugyanaz, mint a honfoglalás korában. Mintahogy nem volt azonos a királyok idején és a száműzetés nehéz éveiben. Aki a kétezer éves gálut alatt kialakult hagyományt minden változás nélkül át akarja másolni Izrael államának korára, az megtagadja a zsidóság lényegét, „karaitává” lesz, a Szóbeli Tan terhére.

Ez a „változás” nem az egyén kenyé-kezdve, kenyelmének királyi elítélését szolgálja, hanem a zsidó nép egyetemességének létevékeit. Ezt a létevéket pedig a zsidó nép, a zsidó erkölcs és a zsidó tudás nagyjainak testülete lenne hivatott meghatározni, amelynek tagjai méltóak nagy történelmi korszakunkhoz és akik a zsidó Tradíció igazi lényegét megtestesítik Hillel szellemében élnek és cselekszenek.

A hilleli szellem pedig ellentét minden szélsőségeknek, (mint: esz-zeusok, szaduceusok, karaiták, frankisták, stb. és egyéb „neturékártái” a zsidó történetnek), amely a történelem nyomán leszakadt a zsidó nép törzséről.

A zsidó népet jellemző Szóbeli Tan, élő, pezsdülő folyamat. A keresztény vallás lényege a merev dogmák.

A Szóbeli Tan a zsidó ember és minden ember erkölcsi és „vallási” értékét egyéni magatartása és tettei alapján ítéli meg és nem párt, vagy szervezeti hovatartozása alapján.

A keresztény vallás számára az

a döntő, hogy ki vállalja és hiszi az egyház keretének dogmáit.

A zsidó Szóbeli Tan soha nem félt erkölcsi-vallási konkurrenciától. Egyetemességét sugárzó világ nézetében természetessé vált a „világ népei jámborainak” fel-emelőben szép fogalma. Történelmi küldetését, célját abban látta, hogy a többi népek is minél magasabb erkölcsi fokra emelkedjenek. Függetlenül attól, hogy melyik fajhoz, vagy valláshoz tartoznak.

A legszebb ünnep, a Jom Kipur délutáni Háftárája Jona próféta könyve azt hirdeti, hogy a világ bármelyik bűnös népe, ha megtér a bűn útjáról, Isten szeretetét és megbocsátását nyeri el.

Smini Aceret ünnepén a Jeruzsálemi Szentélyben hetven áldozatot mutatott be a zsidó nép, a világ többi népeinek üdvéért.

Ezzel szemben a keresztény vallás szerint a „megváltás” egyetlen feltétele a lecsatlakozás a „kizárólagosság” keretéhez, a „keret”, azaz a keresztény egyház dogmáinak vállalásával. Abban a pillanatban, amikor ez a dogma-vállalás megtörtént, a bűnös ember erkölcsi és vallási szempontból ártatlan lénnyé változik. Még akkor is, ha az általános emberi etika szerint silány, negatív alakról van szó.

Minden ember, a legnemesebb erkölcsi lény is, aki nem vállalta a keresztény dogmákat, vagyis nem tartozik a „kerethez”, az menthetetlenül bűnös és pokolra kerül.

Arra, hogy a kizárólagosságnak ez a keresztény-vallási elve, milyen abszurdumhoz vezet, az erkölcsi megítélés szempontjából, jellemző Eichmann keresztény gyóntató papjának nyilatkozata — annak idején — a náci tömeggyilkos-szörny kivégzése után:

„Ha Eichmann kivégzése előtt azt vallotta volna, hogy hisz a keresztény vallás alapítóiban, — abban a pillanatban ártatlan, bűntelen emberré lett volna, akinek feltétlen része van a túlvilági üdvösségben...”

Ezzel szemben — a gyóntató pap vallásának tanítása szerint — az Eichmann által legyilkolt, vagy legyilkoltatott zsidó mártírok milliói menthetetlenül „bűnösök”. — Osztyáryrészü a túlvilágon még csak nem is a „purgatórium”, hanem a — pokol, mivel nem tartották a kizárólagosságot hirdető „kerethez”.

Aggódással kell tehát kísérnünk azt a tünetet, — a keresztény vallásfogalmak hatására, — hogy a „vallásos” pártokban, — vagy egyéb jellegű szélsőséges vallásos szervezetekben, erőteljesen érvényesül olyan hajlandóság, mely szerint „vallásos” zsidónak csak az tekinthető, aki az általuk megállapított „kerethez” tartozik.

Sok-sok évvel ezelőtt egy nagytekintélyű és nagyhatalmú rabbinus nyilatkozta ékes jiddis idiomában, hogy „ágdusták, mizráchisták, cionisták, mind „posé Jiszráél”, töröltessék ki nevük és emléküket!

Ez a szelid lelkületű „vallásos” kinyilatkozás” átokként hever ma is az izraeli társadalom életén.

Az izraeli „vallásos” élet egyik magas tekintélyű és döntő hatású tényezője a „Neturé Kártá”.

Az „Ágdá” komoly zavarban van, mert ha elismeri a „Neturé Kártá” saját magát dezavualja, mert ez esetben saját magát is a megátkozottak táborába sorolja. Igyekszik tehát, minden erejével, a „legmagasabb fórum” gátlástalan szélsőségeihez hasonlítani.

Zavarban van a legalacsonyabb „vallási” fokra sorozott „Mizráchi” is, amely valaha a kiegyensúlyozott, nemzeti tradicionális irányzat képviselője volt és melynek iskola-szervezete ékesége Izrael ifjúsági nevelésének. De a mozgalom vezetői között sajnálatos hajlandóság jelei mutatkoznak arra, hogy versenyezni próbálkoznak az „Ágdá” szélsőségeivel.

A „Mizráchival” pedig véget ért Izraelben a „vallásosság” demarkációs vonala. Minden zsidó, aki ezen a „kereten”, határon kívül él, az nem tekinthető semmiképpen „dati”-nak. Az menthetetlenül „chiloni”, függetlenül a zsidó tradícióhoz való pozitív, vagy negatív magatartásától, életmódjától.

A kérdés csak az, hogy milyen „Egi hang”, vagy melyik „Szináj hegyen átadott Háláchá” választotta ketté a zsidó népet „chiloni” és „dati” táborra; határozta meg, hogy a „vallásos” zsidó fogalmának legvégső határa a Mizráchi szervezete?

A sok visszaélésre és visszaárra lehetőséget nyújtó „dati” és „chiloni” megkülönböztetés szintén a keresztény vallásfogalom káros hatása.

A zsidó tradíció szerint ugyanígy, a Sináj hegyen a Tórárt Isten

nem a „Neturé Kártának”, vagy más vallásos párt tagjainak adta át, hanem az egész zsidó népnek, kivétel nélkül. Sőt, nemcsak az ott jelenlevőknek, mert lélekben ott volt minden zsidó nemzedék, „az idők végéig”.

Az egész zsidó nép egyeteme körében mindig voltak és vannak olyan zsidók, akik többé-kevésbé „megtartói a Tóra parancsolatainak” és olyanok, akik többé-kevésbé „nem megtartói a Tóra parancsolatainak”. (Vagyis, ahogy a héber találoán jelöli meg: „Somér micvot” és „éno somér micvot”).

A „Neturé Kártá” és egyéb „vallásos” pártok és szervezete-kedek két részre osztották az izraeli lakosságot: „dati” és „chiloni” táborra. Ez a zsidótlan és tradícióellenes szétosztás furcsa és abszurd helyzetekhez vezetett.

Miután az úgynevezett „vallásos” illetékesek nem elégedtek meg a „zsidó” megjelöléssel a hivatalos okmányokban, lehetősé-gét nyitottak meg egyrészt, hogy zsidó asszimiláltak követeljék — bíróságon keresztül — okmányaikból való törölését, hogy „zsidó” valásúak. Másrészt, elvileg lehetővé tették, hogy kikeresztelkedett zsidók követeljék „zsidó nemzetiségű” megjelölést okmányaikban, és ez pontosan az a törekvés, mely a keresztény egyházak misz-sziós célkitűzéseit jellemzi az újabb korban, főleg Izrael állama-nak megalakulása óta.

A zsidó tradícióval kapcsolatban ezek a játékok a szavakkal, nem lehetségesek.

Ugyancsak furcsa az izraeli „vallási” rendszerben, hogy ha a „vallásos” pártok vagy más „vallási” szervezetek „dati”-nak elismert tagja történetesen lop vagy csal, ezért az illető „dati”-jellege sértetlen marad. Vagyis nem deklarálták „chiloni”-nak.

Viszont a kötelező katonai szolgálattal sorozásánál azt a lányt, aki szombaton utazik, menthetetlenül „chiloni”-nak minősítik és semmi lehetősége, hogy kibújék a nemzeti szolgálat alól.

1965-ben a municipális választások alkalmával két polgármesterjelölt végzett fej-fej mellett Tel Avivban. Az egyik jelölt „chiloni” volt, a másik „dati”, illetőleg közismerten és elismerten igazi tradicionális életet élt és ebben a szellemben nevelte gyermekeit is. Csakhogy nem tartozott a „vallásos pártok” keretéhez. A végleges döntés a két jelölt között a „vallásos pártok” szavazatótól függött.

Az izraeli naiv „chiloni” közö-ség biztos volt abban, hogy ebben az esetben a „chiloni” jelölt-nek semmi kilátása a győzelemre, mert kétségtelen — így gondolták —, hogy a „vallásos pártok” a „vallásos” jelölthe szavaznak.

Nem csekély volt a chiloni társadalom meglepetése, amikor a vallásos pártok szavazatai a chiloni jelöltet juttatták a polgármesteri székbe, megtanítván az ország polgárait arra, hogy más az elv és más az üzlet. És példát mutatva, hogy két jelölt: chiloni és dati jelölt esetén, — nem kell automatikusan a dátira szavazni, hanem arra, akitől több közéleti „széket” és egyéb előnyt lehet kicsikarni.

Az elmúlt hetekben a „Neturé Kártá” egyik illusztris vezére megjelent és nyilatkozatot adott abban a televízióban, amelynek nézését szörnyű átkok súlya alatt tiltják a „nyáj” tagjainak.

Ebben a nyilatkozatban nem szegyelette ez a „csúcs-vallásos” vezér kijelenteni, hogy a „vallás-szabadság” biztosítása esetén szívesebben látná a Szentföldet Áráfát uralma alatt, mint a cionisták

kezében. És senkinek nem jutott volna eszébe a kiváló „Neturé Kártá” vezér „dati makulatlansá-gát” kétségbe vonni.

A cionista mozgalom egyik nagy személyisége imígyen jellemezte a Cion felépítését átkokkal ellenző szélsőséges ortodoxiát:

„Amikor a Szentföld újjáépítéséről van szó és a gátutban szenvedő zsidó nép megváltásáról, akkor mely hittel s áhitattal imádkozzák az „Uvné Jerusálajim” kezdetű imát és a megvalósítást a Messiás eljövételére bízzák, a zsi-

dó közösség ügyéről lévén szó. Ha azonban nem a zsidó nép közö-ségének ügyéről van szó, hanem a saját egyéni jólétükről, például, betegség esetéről, akkor hirtelen megszűnik a „hit”, nem várnak a Messiás eljövételére, — nem elégszenek meg a „Refá-énu” kezdetű ima recitálásával, — hanem eszeveszetten rohannak orvosprofesszortól orvosprofesszor-ig, kórházba sietnek, hogy saját maguk gyógyulását mielőbb elér-jék.”

A készülségek ez a nagy ha-zugsága bénítólag nehezített a gáluti zsidóság sorsára és nehe-zedik ma Izraelben is a társada-lomnak a zsidó tradícióhoz való kapcsolatára.

Dr. HERSKOVITS FABIÁN

TUDOMÁNYOS KUTATÁSOK BIZONYÍTOTTÁK, HOGY a Revlon szépségápoló szereit

»ETERNA 27«

MEGGYŐZŐ, DRAMAI MÓDON SZÉPÍTIK SOKMILLIÓ ASSZONY ARCBŐRÉT AZ EGÉSZ VLÁGON.

»ETERNA-27«, — bőrápolószer pro-genitív-nel, kizárólagos összetétel a bőr frissítésére.

Elsimít kis ráncokat, — visszaadja a bőr rugalmasságát, frissességét és szépségét.

EBBEN A HÓNAPBAN RENDKIVÜLI AJANLAT 20 SZAZALEK ENGEDMÉNY Különléte összetételekben

az »ETERNA-27« készítmények:

- ★ PUHÍTÓ KRÉM NAPPALRA
- ★ ÉJJELI KRÉM
- ★ BÓRTAPLALÓ KRÉM
- ★ SZEMKÖRNYÉKI KRÉM

Minden csomagban 2, vagy 3 különböző szer, 20% engedménnyel. Siessen még ma a lakása közelében lévő parfümériaiba.

REVLON

A „Revlon” személyzete szívesen látja önt személyes tanácsnyújtásra és útbajazításra, ingyenesen a „Revlon házban”, Rech. Chovevej Cion 65, T.A., vasárnap és kedd d.u. 3-tól 5-ig

Keresem: KLÁRA HOFFMAN-T született: Kiskúntélegyházán, leánykori neve: Friedman Klári, utóljára Beér-Séván lakott.

KERESI BÁTYYA: FRIEDMAN FERI APARTADO: 68630 CARACAS, 106 — VENEZUELA

TANULJON OTTHON HÉBERUL ÉS ANGOLUL

Tanulhat 34 más nyelvet, köztük az arabot is, kényelmesen és gyorsan a LINGUAPHONE INTÉZET korszerű, világszerte ismert angol módszerével.

A nyelvek magántanulását ebben a rendszerben kazetták és segédkönyvek szolgálják — mind a 34 nyelvre alkalmazva

Kényelmes fizetési feltételek ★ Egy hét próbaidő Kérjen prospektust: vágja ki és küldje be az alanti szelvényt (23)

A LINGUAPHONE izraeli képviselőténék. Tel-Aviv, Rechov Achád Háám 15, tel. 653227

Név: _____ Telefon: _____

Cím: _____

APRÓHIRDETÉSEK

8x117

ADÁS-VÉTEL

● ELADÓ „Vöröskőbör” zongora 3x2 gajpuszony és 3 ajtos szekrény. Tel. 051-30774 este, szombat kivételével.

● VESZKUN régi butort, frizidereket, televíziókat, szőnyeget, felszámolókat stb. 836315, 318485, 315485. Gyvára-tim.

● FRIZIDERFESTÉS otthonában, minden színben, teljes felelősséggel — 052-33012, 02-221075, 03-625110.

● ERNEST vesz butort, frizidert televíziót, szőnyeget és hagytakot. Házhoz megy, 826323.

● FREDI vesz frizidereket, butort, televíziót, hagytakot. Házhoz jön. 833866. Este 836362, 825510.

● NIROSZTA szög két lábosok és szettek privátoknál a Hecht gvar rakárában — Tel Aviv, Jehuda Hálevy 3, tel. 827627, 8-12-ig.

● „SUPER-CHOM” nap-boller gvar, — Jaffa, Jehuda Margusa 8, — telefonok: 331864, 823814, 10 éves felelősséggel dolgoznak. Készpénzben 1,400 — + részletfizetés.

● JOSZEF mindent vesz. — Friziderek, butorok stb. 822241 este 860410 855087.

● SZORME és BORKABATOK nagy választékban. Rendelésre is. Speciális olcsó árakban alakítottak javításokat vállalkozók, „EITE” Tel Aviv, Ben Jehuda 37, Tel. 655420.

● „HAMAVRIK” takarítás. polts és fegyverizés. Engedély 2550. Garanciai Avonall szolgálat. 03-763028.

● FIAT 127, négyajtós, 1980. új, utólevélrel, végye olának. 03-225217 é este 478564.

● BETEGKOCSI jó állapotban. Házhoz megy, 8235736.

● KOHEN vesz házi és irodabutort, felszámolókat, orkségeket, régiéseket és villamosági cikket 832588, 472796.

● LEGMODERNEBB „Elura” parókák 800... parókák, hajfonatok és hajpótlás természetes hajból. Szalon „Joni”, — Allenby 93, Tel-Aviv, 290682.

● ELADÓ új „Vöröskőbör” zongora, 3x2 gajpuszony és 3 ajtos szekrény. Tel. 051-22535 este, szombat kivételével.

● PEGUET 104 modell 1979, 8.000 km. utólevélrel-utólevél, tel. 03-770674.

● JO SZOLGALAT vesz felszámolást, orkségeket háztartási felszerelést, — 03-281392.

● VALLÁSOS asszonyt keresünk hetenként háromszor főzéshez Petach-Tikva, 915578.

● KÜLÖNLEGES alkalom, eladó fekete perza bunda ming gallérú, 40-42-es méret, 893361 „Szalon Kosmetiki Tivi” Rech. Choma „Umigdal 21, Choloin.

● FELSZÁMOLÁS miatt eladó új állapotban fogorvos rendelő butorzata és felszerelés, tel. 03-721893.

● CSODALATOS új hársány olasz szalon garnitúra (20 ezer), tel. 03-740282.

● SZOMBAT este 10-ig raktár feladás: — könyvespolcok 1.450 — kétajtós szekrények 5.760 — háromajtós 8.400 — négy ajtós 11.520 — íróasztalok 2.400 —, Sém butor, Bugrasov 26, a pincében, — 03-280493.

● ALKALMIHAG színes televízió, Kannon ágyvénél. — 600000000 rádió transzisztorok, zongorák járókák és ajtandékok. Mindent vesz észel „Universal”, Allenby 27, a pincében.

● ALKALOM! Vitrin-aszalt frizider, valamint szekrény frizider raktározásra és önkiszolgálóra, új állapotban, olcsón. 03-827061, 03-825772.

KÜLÖNFÉLE

● „LANA” PAROKASZALON különleges „Elura” parókák. Legmodernebb parókák valódi olasz hajból rendelésre készítenek. Dízengoff 125, 03-224596.

● VILLANBOROTVAK — javító szolgálat és árusítás. — Csákesz, Blatik 12. Rámát Gán, 736164.

● MERKAZ HAFAVZ, Tel-Aviv, Rechov Hásaron 21, Tácháná Merkáz 337369, naponta friss liba, kacs és pulykahús. Nyitva 8.00-17.00-ig.

● A ZUCKERMANN fogászati laboratóriumban express javítások fél óra alatt. Tel Aviv, King George 5, Tel. 282429.

● „GAAS” nap és villany bollerék. — Központi szolári berendezések. Kedvező fizetési feltételek! 03-597488 — 03-895469.

● MAGDA fogászati laboratórium vállal sürgős protézis-javításokat; fél óra alatt. Nyugdíjasoknak 25 százalékos engedmény. Tel-Aviv, Balfour 27.

● VALLALOM szobák és ajtkó festését, magas, sovány, jószituált egészségű férfivel 68 évig, jószituált egészségűs, hurotérzékelt bíró övegyasszony nem akar egyedül maradni. Levelek német angol nyelven, turistától is, telefonszám megjelölésével, Haifa, POB. 4094, „70” szám részére.

● BARATSAG! Megismerkedni övegy, magas, sovány, jószituált egészségű férfivel 68 évig, jószituált egészségűs, hurotérzékelt bíró övegyasszony nem akar egyedül maradni. Levelek német angol nyelven, turistától is, telefonszám megjelölésével, Haifa, POB. 4094, „70” szám részére.

● MUVELT 66/175 keres rendezett* urinó élettársat. Magyar, német, telefonszám: POB. 1334, Tel-Aviv, 5301/a.

● ÜZEMTULAJDONOS turista 56/177 finom 42-47 közötti angol, vagy németül beszélő asszonyt keres házasság céljából. Válaszokat telefonszám megjelölésével, Haifa, POB. 956.

● EGYEDÜLLETTŐL szenvedő intellektueli barátságra asszonyt keres 40-ig, — Rámát-Gán, POB. 2834.

● JOFFI 220868, Dízengoff 212: orvos 61, mérmók 65 57, 27. Románia orvos 25/176. Fogorvos szép román nő keres. Orvos 33/188 orvosnő, vagy gyógy szerésnőt keres. Jómódu orosz orvos 31/180, laboratóriummal rendelkező 38 éves amerikai orvos. Nagyon gazdag 24 éves amerikai turistánő. Vállalások, technikusok.

● DALLA, mi csak jó házasságokat közegetünk, előkelő családokból, minden korban.

● DALLA házasságkötéti iroda, — Aichházi 7, Siomó Hámlethek Arlozov sarok, Tel-Aviv, tel. 235906.

TRISZ-ARCIO, biztonsági rácsok

javítások, Donnenfeld, Choloin, Hátánám 2, tel. 856187.

● TELEVIZIO, rádió javítás a vevő lakásán. Smuel szakember által. 312144, Givátim. Vágya ki és őrzi meg.

● MINDENFELÉ tetőjavítást és komüves munkát vállalok garanciával, Petach Tikva, POB. 3046.

● DORIS szalon Tel Aviv, Jabotinsky 74, modern frizurák, hajvágás, tartós hullám, csikozás és festés, februárban 20 % engedmény.

ÁLLÁS

● ELVALLALOK karbantartást, Gyárban, villában, iskolában, intézetben. Kömüves munkák, festés, kert, víz- és villanyfeszítés. Petach-Tikva, POB. 524.

● ELADÓNÓT keres tel-avivi cukrászda. Tel. 823887.

● KERESUNK idős nő gondozására Herzlán asszonyt, román vagy jiddis tudással, hetenként 5 napra. Tel. 987853.

● ASSZONYT keresünk fél napi házmunkára havi fizetéssel Herzla Petach-Tikva, Tel. 937545.

● A HAIFAI Mitrácban, büffébe takarítónót keresünk, nyugdíjas is lehet, — 10.30-tól 4.30-ig. Tel. 119427, este.

● ELADÓ Weizmann-Arlozorovon, beakolható, 170 négyzetméteres lakás, hálótozható fél év múlva. 254826.

● ASSZONYT keresünk egyedülálló nő mellé segítségként, lehetőleg bentlakással, bűn-bráki otthonában. 03-337019.

● NAGY NEMET katalogussal és beszerzésre keresünk tárgyalóképes fiatal hölgyet. Tökéletes ívrit, jó német (esetleg magyar) szükségess. 03-286563, vasárnap délután.

● TEL-AVIVBAN és/vagy Rádánán tisztviselőt keresünk biztosítási szakmai gyakorlattal, génelessel, tökéletes ívrit, lehetőleg spanyol. 621556.

● GYAKORLOTT gondozónót keresünk bűn férfi mellé hatzort hetenként reggel 8-3-ig, aki jiddisül, angolul, vagy lengyelül beszél, 03-232092.

● ASSZONYT keresünk idős házaspar mellé házmunkára és főzésre napi 5-6 órára, aki jiddisül beszél, telefon 481706, este.

● 75 EVES övegy férfi asszonyt keres bentlakással, Marinovszki, Nesz Cionna, Golom 5.

● ELETVIDAM leány, valamint nyugdíjas lakás ellenében ápolónak idős férfit/nőt, Tel-Aviv, POB. 313.

● ÖNALLO munkát keresünk chásid konferenciához, jó feltételek a megfelelő nek, Karl szög, Bne-Brak, rabbi Akiva 114, tel. 791776, este 9 után.

● KERESUNK manikürösöt és pedikürösöt, tel. 03-240906.

● KERESUNK asszonyt bentlakással rökkant nőnél, Rámát-Jozsefban, aki beszél románul és németül. 905979, 869898.

● TEL-AVIVBAN keresünk asszonyt háztartásba és gyerekkel mellé szved turistáknál, 8 hétre. 0-800080.

● KERESUNK asszonyt 45-ig bentlakással háztartási és gyermek gondozására, ívrit tudás szükséges. 797184.

HÁZASSÁG

● „RIKA SCHERF” nemzetközi iroda, Haifa, Hátisbi 12, tel. 04-33053; boldog házasságokat biztosít minden korban.

● „GOLDA” házasságközvetítő iroda, Haifa, Hanevím út 27, tel. 04-688971.

● SZAMOS komoly ajánlat „Ráche” házasságközvetítő irodában, mely „Mázál Tov” jelszóval működik. 04-922882, 04-926111.

● EGYEDÜLÁLLÓ magyar férfi megismerkedni 62-63 közötti egyedülálló nővel házasság céljából. Telefonszámot ker. Petach-Tikva POB. 524.

● KULTURÁL csinos övegyasszony, jószituált megismerkedni hozzáillő férfivel 63-ig, POB. 1654/1, Tel-Aviv.

● ROMÁNIAI diplomás 63/173 jómélynél, szabad, megismerkedni 52-58 éves nővel. P.O.B. 2447, Tel-Aviv.

● 61 EVES jószituált övegy, jómélynél megismerkedni hozzáillő nővel házasság céljából. 03-284846, ívrit, jiddis lengyel.

● KELEMES férjet keres 58-60-ig, tel. 838306.

● AKADEMIKUS Amerikából, új olé, 42/175 övegy egyetemelen elvenne fiatal karcus hölgyet. POB. 36742, Tel-Aviv.

● FÜGGŐTLEN jómélynél 50 megismerkedni kellemes, komoly németül beszélő férfivel 70-ig. POB. 1334, no. 061770/L.

● BARATSAG! Megismerkedni övegy, magas, sovány, jószituált egészségű férfivel 68 évig, jószituált egészségűs, hurotérzékelt bíró övegyasszony nem akar egyedül maradni. Levelek német angol nyelven, turistától is, telefonszám megjelölésével, Haifa, POB. 4094, „70” szám részére.

● MUVELT 66/175 keres rendezett* urinó élettársat. Magyar, német, telefonszám: POB. 1334, Tel-Aviv, 5301/a.

● ÜZEMTULAJDONOS turista 56/177 finom 42-47 közötti angol, vagy németül beszélő asszonyt keres házasság céljából. Válaszokat telefonszám megjelölésével, Haifa, POB. 956.

● EGYEDÜLLETTŐL szenvedő intellektueli barátságra asszonyt keres 40-ig, — Rámát-Gán, POB. 2834.

● JOFFI 220868, Dízengoff 212: orvos 61, mérmók 65 57, 27. Románia orvos 25/176. Fogorvos szép román nő keres. Orvos 33/188 orvosnő, vagy gyógy szerésnőt keres. Jómódu orosz orvos 31/180, laboratóriummal rendelkező 38 éves amerikai orvos. Nagyon gazdag 24 éves amerikai turistánő. Vállalások, technikusok.

● DALLA, mi csak jó házasságokat közegetünk, előkelő családokból, minden korban.

● DALLA házasságkötéti iroda, — Aichházi 7, Siomó Hámlethek Arlozov sarok, Tel-Aviv, tel. 235906.

DALLA, mázál tov!

Február — március hónapban 12 pár köt házasságot kötünk, közöttük hat fiatal pár, akik nem tudták, hogy szüleik feliratták őket.

● ÖNALLO, jó családból származó 28 éves Hatalember megismerne komoly lányt házasság céljából Haifa környékén, tel. 04-666086.

● FIGYELEM! Két európai övegyasszony 58 — 64 megismerkedni komoly férfival, házasság céljából. Telefonszámot kérnek. POB. 16466, Tel-Aviv, (248).

● 55 EVES romániai övegyasszony megismerkedni férfivel komoly célból. — POB. 29221, Tel-Aviv.

LAKÁS

● KÖLCSÖNÖK oléknak gyorsan, cészerűen és kiegészítő kölcsönrel a Bank Máskántát L'sikunnál, Tel Aviv, Kaplan 2, tel. 03-258244.

● RAMAT-GAN központjában kis lakás butorozva, frizider, gáz habibérbe kiadó. Tel. 789734.

● DROM CAHALAN 3, II. em., 1.200.000.-266494.

● KIADÓ Cáfóban 2. komplett butorral, lift, fűtés, telefon. 361733.

● ELCSERELNEK 3 szobás Amidar lakást Jaffo délelben 2-3 szobásra, Kirját Herzogban, 266284, délelőt, Rosenberg.

● DIZENGOFF turistáparnak butorozott lakás, fűtés, telefon és lift. — 03-296463, este.

● ELADÓ 2 és fél szobás lakás Nevé Sáréten. Tel. 247870, egész nap.

● RÁANANAN 70 éves egyedülálló nő keres not aile ve lakna, orosz, jiddis, román nyelvtudással. 052-96362, 18 óra után.

● IDŐSEB asszonyt keresek bentlakásra „aki tud lengyelül, oroszul, németül. Részletek: 454638.

● HAVIBÉRBE/ELADÓ különálló ház 3 szoba, butorozva a Bär-Hán egyetem környékén, telefon, nap-boller, légszűrő, 750882, 874315.

● ELADÓ 2 butorozott szoba, luxus plusz étkezőszék 70 négyzetméter plusz telefon Bat-Jám, Heler 17/6.

● RAMAT HASARONBAN három és fél-szobás luxuslakás esendes központi helyen, bármikor átadó, 2.400.000 font, — tel. 03-474922.

● RISON-LECIONBAN kiadó kétszobás öszkomfortos, üresen, vagy felig berendezve, 892931.

● ELCSERELNEK háromszobás jeruzsálemi Amidar lakásomat hasonló Tel-Avivban, vagy környékén: Bjelorusz zongorát eladó. Tel. 02-71895.

● KIADÓ luxusozba konyhabeszélattal, meglelt turistáparnak, vagy nyugdíjasoknak 03-298693.

● KIADÓ Choloinban két és fél szobás, rch. Aráv 12/32 D. Megtekinthető vasárnap 1-5-ig.

● ELADÓ Herzlán, Sávy, kis Rádánán, 3 szobás saroklakás, front, III. em., 985482.

● KIADÓ kétszobás, butorozott lakás komfort, frizider, gáz és telefon. II. em., rch. Israelit, tel. 441628.

● ELADÓ 4 plusz étkezőszék telefon, parkolóhely Rámát-Hánási (Bat-Jám), 46.000 dollár, 485052.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

TEL-AVIVBAN
PENTEK
 Trufá, Dízengoff 217, tel. 223498
 Jáni, Jehuda Hálevy 67, tel. 612474

SZOMBAT
 Beni, Dízengoff 174 tel. 222386, Jáni, Jehuda Hálevy 67, tel. 612474

SZOMBAT KIMENETLETTŐL
 Hágáli, Ben Jehuda 80, tel. 223358
 Jáni, Jehuda Hálevy 67, tel. 612474

HAIFAN
PENTEK
 Chánitá, rch. Chánitá 22, tel. 231909
SZOMBAT
 Balfour, Mázadá 1. tel. 662289

CHOLONBAN
PENTEK
 Dr. Churl, Szokolov 70, tel. 842433
SZOMBAT
 Aszutá, Trumpeldor 4, tel. 858197

BÁT JAMBAN
PENTEK
 Mázator, Chávívá Refk 20, tel. 883360
SZOMBAT
 Gáné Bat-Jám, Hánóvím 3, tel. 895671

RÁMÁT GANBAN ÉS BNE BRAKBAN
PENTEK
 Finzl, Chibát Cion 41, tel. 782621
SZOMBAT
 Herzl, rch. Herzl 52, tel. 722372

NATANJAN
PENTEK
 Itámár, rch. Petách Tikvá 82
SZOMBAT
 Natánja, Herzl 11, tel. 22842

CHEDERAN
PENTEK-SZOMBAT
 Nátán, Hánási Weizmann 57, tel. 22126

RISON-LECIONBAN
SZOMBAT
 Cél Alonim, Hágúd Hávri 56

BEER SEVAN
SZOMBAT
 Hágesser, szd. Joélím 7, Merkáz Chádás, tel. 37274

JERUZSÁLEM

● UJ JERUZSALEMBEN, Vita-Dent fogászati laboratórium. Fogprotézisek törésének és repedésének javítása fél óra alatt. Protézisek felújítása, fogak pótlása azonnali Nyugdíjasoknak 20% engedmény. Jeruzsálem, Sámáj u. 23, tel. 227878, 718594.

● VENNEK Jeruzsálemben 2 szobás lakást. Tel. 02-809431, 02-862549.

● IDŐS FERFI mellé hávezetőnót keresünk. Tel. este 02-286848, 20 óra előtt 02-666988.

ÜZLET

● FOGASZATI rendelő, vagy iroda, központban kulpenszert, felszerelés nélkül. 946888, este.

● ATADÓ havibérbe búfé áruval és felszereléssel Rámát-Ganban, Harov 32, tel. 03-728926.

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

TEL-AVIV
 KERESÉS
 A TEL-AVIVI HOH UTJÁN:
 KOVACS PAUL, aki 1917-ben Szombathelyen született és ott lakott a Eösköl utcában, a híres foglalkozása műszaki tanácsos volt. Angliából levele van a tel-avivi HOH-nál, Hájarkon 61. A levél átvehető bármelyik délelőt: 9-12 óra között (péntek kivételével).
 A TEL-AVIVI HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA ÉS BNE HERZL ELŐZETES JELENTÉSE.
 Kérjük jegyezzék elő az alábbi két érdemes dátumot:
 1980. február 19-én kedd délután 6 órakor. GHUM JICCHAK népszerű slóvárdi, Amerika és Mexiko turistákkal nevezettségéről.
 1980. március 3-án, hétfőn este... Sosán purim napján 7 óra kezdettel lesz megtartva az idek hagyományos purim-terese. Meleg vacsora, tombola.
 Ünnepl megnyitót beszéd: Dr. FRENKEL JENŐ főrabbi. A művészeti műsorban: JENI KESLER névs primadonna. TABORI DOV fókántor. Zongorán kísér: RÓTHBLUM ROSIANU, a bukarésti operett-színház v. karmestere és zenetanár. Műsorban: magyar, ívrit, jiddis, olasz, cházánut és román dalok, valamint operett-részletek. — Mindenből egy keveset — címen. Helyszín: a HOH, Hájarkon 61 szám alatti nagyterem.
 Kérjük kisérejk figyelemmel a fenti két egyesület rovatában közzétettek. A részletekre visszatérünk.
 A házasszonyzárda nevében kérjük t. tagjainkat, és az érdeklődőket, hogy tekintsék ezt a közleményt előre is személyes meghívónak.

HAIFA

A HOH idősebbek klubja, Haifa, Dr. Weizmann Center Pevsner 2, február 10-én d. u. fél 5-kor megrendezik szokásos tea délutánját.
 Előadó: Ing. REICH GEZA
 „Szomszédaink a görögök” címen tart előadást.
 Mindenkit szeretettel várunk.
 Alant közöljük folytatásosan az 1980 január 27-én megválasztott székességi választmány névsorát: Elnöke: Erdős László, tanár. Tiszok: Ing. Admiel Jozsef, Admiel Jehudit, Beos Blanka, Blumenfeld Rózsi, Bezalet Joric Berko vits Mose, Blau Jenő, Elias Margit, Eisler Eca, Eckstein Rózsi, Elek Eva, Flammner Rezső, Guttman Fancsi Guit, Mann Elvira, Gross Karola, Grünbaum Marika, Dr. Harel Jiechak, Horváth Sári, Herczog Lili, Hecht Elza, Halász Eva, Hammer Mirjam, Hammer Vill, Kóndor Juliska, Kovács Dusi, Kelen Panna, Könyö András, Kardos Paula, Krausz Beana, Könyö Aranka, Löbl Charlotta, Löbel Áron, Lefkovits Chava, Michéli Jozsef, Polacsek Jolán, Róth Kató, Róth Ernő, Rum Aranka, Rosenzweig Eva, Rosenzweig Imre, Reich Lili, Schwartz Bella, Semorán David, Dr. Schönfeld Miklós, Schneider Károly, Schnapp Lea, Zákár Jieudit, Zerkovics Ábrahám, Zákár riad Adél, Szántó Imre, Székely István, Weiss Jenő.
 A közgyűlés határozata értelmében, a Kultur. Kitta, Szociális Bizottságok elnökeit, alelnökeit és tagjait a széles körű választmány választja meg.
 A Hitachdut Oléj Hungária és Idősebbek Klubja a Dr. Weizmann Centerben, 1980 március 2-án vasárnap d. u. 5 órakor tombolával és egyéb meglepetéssel egybekötött VÍDAM PURIM ESTET rendez. Ünnepl szónok: LANG GYULA, tanár. A művészi részben felépnek: LEICHTNER ELI, REMENYI JOZSEF színművészek.
 A vidám purim est keretén belül lesz Hostovská Brácha, Tiefenbrunner Imre, Blumenfeld Rózsi, Blau Jenő Gerendi, Bella, Guttman Fancsi, Goldstein Béla, Kardos Paula, Krausz Regina, Lindenfeld Ius, Polacsek Jolánka, Rum Aranka, Székely Irén, Szoll Julia, születés napja megünnepeelve.
 Az ünnepeket a B. B. Kauders Páholy Közzéleti Bizottsága ajándékozza meg. Felköszönti: Kovács Aladár a klub elnöke. Főreudező: Rosenthal Eliezer a rendező bizottság elnöke. Gizi B. Boros Blanka, Blumenfeld Rózsi, Eckstein Rózsi, Guttman Fancsi, Isráel Frida, Krausz Regina, Rosenthal Kató, Stréger Szára. Az estet megnyitja és levezeti: Székely Sándor. Zároszó: Dr. Deutsch Ferencz enök.
 Költseghozzájárulás uszonávvál 40... font.
 Haifa és környéke magyar íusvájának minden tagját szeretettel várjuk.
 HERZLIA
 Értesítjük tagjainkat, hogy szerdán, február 13-án délután 4 órakor tea-délutánt tartunk. Tagjainkat és vendégeinket szeretettel várja a vezetőség.

* HAIFAI MOZIK MÜSORA *

RON — HÁZASSÁG TEL-AVIVI MÓDRA
 ORAH — „10”
 AMPHI — VISSZA POSSEIDONRA
 ÁRMON — LÉGIKÖTŐ 80
 ACMON — AZ ALARCOK ÉJSZAKAJA
 PEER — HAJ
 MIRON — A SZERELEM KIALTASA

* HAIFA *

● UJ KELET, Viata Nostra, Nowiny Kurier, Letztes Nájesz, Chádásot Jiszráel, Násá Sztráná, Jomjom, Sáar 8 x apróhirdetés rovata és az összes többi újságokba kereskedelmi és családi hirdetések felvétele a „Sáchar” hirdetőirodában, Haifa, Shapira u. 13, Tel. 662453. Nyitva naponta 8-20-ig. Este 20 óra után tel. 942471.

● FIGYELEM! Lakások, üzletek, irodák, üzlethelyiségek, fűszerüzletek, házak, kulpenszert, örökaron és havibérbe. — Telefon 668613, Benis Szruulovici, Haifa, Hechaluc 7.

● HAIFA — Kárpitos vállalat mindenféle kárpitos munkát, régít újra cserél 04-233674.

● FOGPROTEZISEK készítése - expressz javítás, újítása. Svájci nyv. — „Anbacher”, Haifa, Akiba utca 27/a. Tel.: 04-664841.

● EREDETI purim jelmezek Rólesónzesse „Frida” — Blalik 7. Hádár, Haifa. Nyitva kedden délután 10.

● SZOMBAT is. Antik tárgyakat, villamos hűtőszekrényeket és hagytakokat vásárolok. Tel. 04-640728, 04-725449.

● KOHEN vásárol butort, frizidereket, hagytakot és antik tárgyakat. Tel. 04-660674, 04-224785, Haifa.

● VASAROLOK butorokat, villamos hűtőszekrényeket, hagytakokat és antik tárgyakat. Tel. 04-662066, 04-85009, 04-32861, Haifa.

● VESZKUN belyegeket, pénzérméket és medálokat magas áron! Hámérkáz Hachjálán, Hechaluc 22, tel. 04-538358 — otthon.

● PERZSA gépi-szönyegek, értékes képek Eladás — vétel — csere — javítás — tisztítás. Berkovits Cidon 5, pinat Hanuevím 14, Haifa, 04-666779.

● VESZKUN-ELADOK pénzeket és érméket az egész világról, magas árat fizet. 04-533582.

● ELADÓ orosz hetis Erika írógép. — Tel. 04-238179, Haifa.

● ELADÓ fagyaltat frizider jó állapotban. Szédort Ben Gurion 38, kioszk, Haifa.

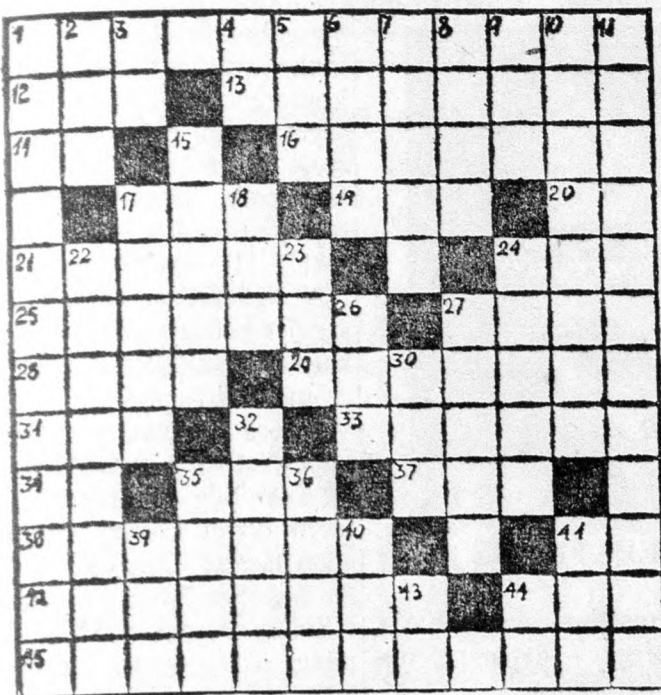
Szeretett drága férjem, apánk, nagyapám
DÁJÁGI (Weidlinger) AVRAHAM
 Budapest — Kirját-Tivon
 elhunyt és 1980 február 7-én, csütörtökön, a helyi temetőben örök nyugalomra helyezték.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Nagynénémek
Strohli Reici (Leöb) 571
 Torda — Bne-Brak
 elhunytának slosimján
SIRKOAVATAST
 tartunk 1980 február 11-én, hétfőn délután 3 órakor, a Somréj Sábát temetőben. Találkozás a bejártnál.
A CSALÁD

Felejtethetlen, szeretett, drága férjem
DR. WERTHEIMER JENŐ 571
MÁSODEVES ÁZKARAJÁT
 1980 február 5-én tartottuk a kirját-sauli temetőben.
 Felesége: Aranka, és a család

Drágánk
JAKAB ZOLTÁN ZOLI 571
 Szilágvesch — Munkács — Rámle
 elhunytának slosimján
ÁZKARÁT ÉS SIRKOAVATAST
 tartunk 1980 február 12-én, kedden délután 4 órakor, a rámlei új temetőben, Schunát Ben Gurion. Találkozás a temető bejártnál.
 Gyászoló húga és a család Izráelben, fivérei Argentinában

PÉNTEKI KERESZTREJTVENY 57

VIZSZINTES: 1. A római stílus felújító építész Olaszországban (Filippo, 1377-1446). 12. Olaj, idegen nyelven. 13. Több szultán neve volt. 14. Héber tagadás. 16. Két szó: 1. Kabbalista „szent”. 2. A hét egyik napja. — 17. Tábornok vagy kosárlabdás neve. 19. Friss. 20. Sir. 21. Férfi név (O=A). 24. Héber nőnév keverve. 25. Neves izraeli énekesnő. 27. Bór, oxigén, fluor és nitrogén vegyülete. 28. Vissza: még felelőbb. 29. Balkáni állam. — 31. Cél, angolul. 33i. Holland című jellezetessége. 34. Lina egy neműi. 35. Az angol léghaderő jelzése. 37. Király franciául. — 38. Zabot adnak a lónak. 41. Távolodás. 42. Szenvedő alak a görög mitológiában. 44. U. K. I. 45. Athéni hadvezér, a salamis csata hőse (I. El 524-429).

FÜGGŐLEGES: 1. Világhírű táncosnő. 2. Folvó spanyolul. 3. Uti kezdete. 4. Mássalhangzó kiejtve. 5. Kevért lán. 6. Zaj németül. 7. Izraeli szeszital. 8. Rizsből erjesztett ital. 9. Egy mást követő betűk. 10. A sok vizet kívánó növények gyűjtőneve. 11. Indiana székvárosa. 15. A dajka betűi keverve. 17. Román repülőtársaság. 18. Patet ... — 22. Vissza: a punok hadvezére volt. 23. Ribonucleic sav nemzetközi rövidítéssel. 24. A Habima magvarszarmazású színésze. — 26. I. L. F. 30. Söntés előkelő társa, ékezzettel. 32. Neves magyar komikus volt. 35. Kétharmad ütem. 36. Hamis. 39. Nitrogén és neon. 40. Fél Putnok. — 4. Szántóeszköz. 43. Somváry Oli vér. 44. Ulpán kezdődik.

Beküldendő: Vizszintes: 1 — 42 — 45 Függőleges: 1 — 10 — 11 A pénteki 56. szám helyes megfejtései: Vizszintes: 1. Katanga — 52. Mikoian — 69. Karakán Függőleges: 15. Eschel Rhodie — 21. Notre Dame — 23. Vert arany.

Nyereménykönyv: **GORKUJ: AZ ANYA**

ÁPOLÓNŐ
Nem ingyen, de körülményekhez képest olcsón vállal meleg otthonában, kis villában, krónikus öreg betegeket ápolásra és teljes panzióra. Kétszer egy héten orvosi vizit. 24 órai felügyelet. Családi légkör. — sok szeretettel és türelemmel.
Beszélünk angolul, románul és magyarul.
TELEFON: 770 556

Francis Ford Coppola hatalmas filmje
A KERESZTAPA
Mario Puzos könyve alapján
★ Marlon Brando
★ Al Pacino
★ James Caan
★ Robert Duval
★ Diane Keaton
„ALLENBY” mozi Tel-Aviv

péntek este 8.2. 9.45-kor szombat este 6 és 9.15 hétköznap 5 — 8.30 Figyelje az előadások időpontját

LA LUNA
JIL CLAYBURG a
»LA LUNA«
c. filmben
Bemutatta: Mattheu Barry
Rendezte és írta: Bernardo Bertolucci
Országos bemutató szombat este — 9.2
„STUDIO” TEL-AVIV
Szombat este és egész héten csak 6.30 — 9.15 órák!
A vezetőség

TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA
ALLENBY: A keresztapa
BEN JEHUDA: A pléh dob
CAFON: Házasságközvetítő iroda
CHÉN: Airport 80
CINEMA 1: Pillangó
CINEMA 2: A szőke lány szerepei
DEKEL: Szivem a Broadwayon
DRIVE IN: (1) A három testőr; (2) Amerikai örültség
ESZTER: „10”
GÁT: Detektívek és könnyűvéri lányok
GORDON: Ilyenek voltunk
HOD: A 19-ik éjszaka
LIMOR: A telefongirl és a detektív
MÁT MID: A szobalány
MÁXIM: Ez történt... holnap
MOGRÁBI: Mindenkinék igaza van
OFIR: A szerelem nem csak egy szóból áll
ORLI: Az üvegharang
PARIS: Rocky filmszereplése
PEER: A pilóta hazatér
SACHAF: Haj
STUDIO: La Luna
TCHÉLET: A kékgallérosok
TEL AVIV: Vissza Poscidonba

Chug Jocéj Hungária
Jeruzsálem, Agripas u. 8.
POB. 2154, tel. 227576
1980 február 18-án, hétfőn este 7 órák, a Plaza szálló nagytermében (King George u. 47), a mártírjaink emlékére létesített kamatmentes kölcsön nénytár javára
WILLIAMS GABRIELLA védnöksége alatt műsorbizát Ros Chodes Adar alkalmával.
MUSOROS TEA-ESTET rendezünk az alantiek részvételével:
Dr. Ben-Meir Jehuda Knezet-képviselő, a külügyi és biztonsági bizottság tagja;
Beroman Dávid, Jeruzsálem alpolgármestere;
Prieman Mordechái, az izraeli rádió előadó-művésze;
Neuman Smuel, az 1979. évi chásid dalesztival első-díjnyertes, tangóharmonika kísérettel;
Kugel Simon főkantór, ének-számok, gitár kísérettel;
Fisch Abraham, a Chug elnöke.
Részvételi díj 200 font
A nemes cél érdekében kértük a magyar jisiv szives támogatását.
Jegyek kaphatók: Klein Béla órák és ékszerésznél, Ben Jehuda 5 — és irodánkban a hivatalos órák alatt.
A vezetőség

PÉNTEK
15.00: Dr. Doolittle (I. rész)
15.20: A SZOMBAT FOGADÁSA
18.02: Arab játékfilm
20.05: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE — Smuel Avidor Hákohén rabbi és Nechamá Haendel közreműködésével
20.20: HANGOS HETI HIRADÓ
21.20: KELLEMES SZÓRAKÓZÁST! — Meni Peér és vendégei
22.20: „ÜVÖLTŐ SZELEK — Emily Bronthe szerelmi regényének tévé-változata. 5 folytatásban. A film Heat cliffről, egy árva fiúról szól, akit Kathreen édesapja örökbe fogad. Amikor az ana meghal, testvére örököl mindent, aki gyűlöli a fiut s az elhatározza, hogy bosszút áll. Néhány évre eltűnik, gazdagon tér vissza és végrehajtja bosszúálló tervét. - Főszerepben: Ken Hutchinson és Kay Adshad
23.10: QUINCY — „Csillag”
24.00: Egy mondat a Szentírásból. HIRFK.

ISKOLATEVÉ
8.10: Matematika a 7. osztálynak
9.00: Állampolgárság a 7. osztálynak
9.20: Matematika a 8. osztálynak
9.40: Tanácsadás a 7-9 osztálynak
10.10: Természetan
10.30: Judaiztikai magazin a 7. osztálynak
11.10: Fizika a 7-8 osztálynak
11.30: Bíráskodjunk!
12.25: Történelem
13.00: Bíráskodjunk!
14.00: SZARADEGYETEM
SZOMBAT
18.02: RAJZFILMEK
18.30: ÚJÍTÁSOK ÉS TALÁLÁSOK. — A műsorban: A szállítható vésőgép; „édes” terheség
20.00: A SZOMBAT KIMENETELÉ. — Műsor a Bár-Ján evetem 25 éves jubileumára
20.30: MÁBÁT HIRMAKAZIN
21.00: Közérdeklő közlemények
21.05: SPORHTHIRADÓ
22.15: „A LEANY A RFGI FILMEKBŐL” — Krimi-film, amely egy tévé-produccióról szól, aki Hollywoodba érkezik s egy el-tűnt színésznőt keres. Idő közben az impresszárió lakásán egy holttestre bukkan... Főszereplők: Don Murray és Yvonne De Carlo
23.25: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

POSTAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!
1979 december 1-től
1 havi előfizetés az UJ KELET-re
290,— IL
értékőbblettadóval
Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget az új áron fizessék be. A kiadóhivatal

1980. febr. 8, péntek
5740. svát 21,
I. MÜSOR
7.07: Reggeli koncert, 10.15: Elemistáknak, 12.05: Könyvi és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: A szombat fogadása, — 16.05: Mozart művek, 17.05: Irodalom, 20.05: Péntek esti hangverseny, 22.05: A muzsák körében, 23.00: Angolnyelvű dráma, 0.10: Zenei csemegék, 1.15: Hátikvá.
II. MÜSOR
8.10: Reggeli zene, 10.10: Nálunk itthon, 12.05: Dolgozóknak, 12.05: Balesetmegelőzés, 12.30: A hét sporteseményei, 14.10: Vidám hétvége, 16.10: Rádióvíta, 18.05: Interjú, 19.05: A héten történt, 20.10: Ima és dal, 21.05: Spanyol és jiddis dalok, 22.05: Rádás, 23.05: Pénteki interjú, 0.10: Héber dalok, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA
9.05: Reggeli ünnepség, 11.05: Hazulról, 12.05: Sofőröknek, — 14.30: Dalparádé, 16.05: Versek, 17.05: Helyzetkép, 18.05: A nyugati kultúra fejlődése, 19.05: Koncert, 21.05: Szombati dallamok, 22.05: Slágerek, 0.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.
1980. febr. 9, szombat
5740. svát 22,
I. MÜSOR
8.05: Művészlemez, 9.00: A tudomány világa, 9.25: Zenei fej-törő, 10.10: A jeruzsálemi szimfonikus felvételeiből, 12.05: Hang-áték, 13.05: Színházi élet, 14.10: Gyerekeknek, 16.05: Könyvszemle, 16.45: Mozart élete, 20.05: A beér-sévi szimfonikus zenekar felvételeiből, 22.05: Rádióvíta, — 23.05: Modern muzsika, 0.10: Könyvi és klasszikus, 1.15: Hátikvá.
II. MÜSOR
8.10: Kedvelt lemez, 9.05: Humoros számok, 11.05: George Mustaki énekel, 12.05: A munka nélküliségről, 13.05: A szülői ház, 14.10: Futballeredmények hanglemezekkel, 17.10: Erec jiszraéli emlékek, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.35: Sport, 20.20: Hanglemezek, 20.45: Sportthradé, 21.05: Közelkeleti magazin, 22.05: Hámávidil és móláve málká, 23.05: Rádió és tévé kulisszái mögött, 0.10: Dalok egy témára, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA
8.05: Csodás dalok, 11.05: Az iszlám világa, 12.05: Meglepetés Jákov Agmonnak, 14.05: Kelle mes szombatot — Orli Jánival, 16.05: Kamarazene, 18.05: Sport, 19.05: Rivka Micháeli a mikrofon előtt, 21.05: Hagyományok, 22.05: Irodalmi összejevetel, — 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.
A politur felújítása
Mindenféle bútor és antik bútor felújítása, modern színre, a megrendelő otthonában is. Konyhák bevonása formákkal. Felelősségteljes munka.
SINGER
Műhely: Mágén Avrahám 8, Jaffa — este 03-845733
Beszéllek magyarul
1980.II.8 11.

»NURIT«
KONYHÁK
Magas színű, jó kiszolgálás, szép kivitelezés, szolid árak, tervezés és összeállítás
Gili Jám kibuc
Herzlia)
Tel. 03-985057 ★ Kényelmes fizetési feltételek lehetősége

INBÁR
Márvány és gránit-felületek konyhákra és fürdőszobákba. tervezés és összeállítás
Rud. Brák
Rech. Slomo Hámlech 7. ipari központ (a Coca Cola mellett)

JÓ HIR OLÉKNAK
Különleges ajánlatok:
★ SZINES TELEVIZIÓK
★ FRIZSIDEREK
★ LÉGHÜTŐK
A világ legjobb gyártmányai
Jó fizetési feltételekkel -- részletre
HAMKARER
Rechov Herzl 20, Bét Mákránót, Haifa,
telefon: 04 - 66 83 40

UJ KELET REJTVÉNYPÁLYAZAT SZELVÉNY **57**

TÁMNUN
TÖBBEZER FONT MEGTAKARITAS!!
A meglévő aítő bevonása dekoratív acél-lemezzel
★ Ellenáll a betörésnek. ★ A díofa minden színében.
★ Ellenáll az elfűrészelésnek és a törésnek. ★ Tűzálló.
Biztonsági záruk négy irányban 2550 IL; — hat irányban 2800 IL. acélajtó acélkeretben 15.000 IL. Dekoratív rácsok
AKCIÓ: Acél-lemez bevonás és négyirányú biztonsági zár csak 5500 IL.
UJ CIMÜNK: Cholon, Szokolov 17, tel. 801028, 892740

FORMAIKA A KONYHÁBA!
★ Régi konyhák bevonása formáikkal
★ Falak bevonása formáikkal (étkezősarkok, szalon, stb.)
★ Faliszekrények és különféle bútorok felújítása
★ Mindenféle márvány felszerelése
D. ERSTEIN
Tel-Aviv, Rech. Ben Jehuda 157, tel. 03-223869

"MOSZKVAI"

... a katonák... a hadsereg... a kormány... a határozat... a jogunk van a fegyveres jelenlétre Libanonban... Washington szerint Szíria nem akar újabb közelkeleti konfliktust okozni

A PFSz elutasítja a libanoni kormány határozatát

"Jogunk van a fegyveres jelenlétre Libanonban" — Washington szerint Szíria nem akar újabb közelkeleti konfliktust okozni

A libanoni terrorista szervezetek elutasították a libanoni kormány szerda esti határozatát, hogy a reguláris hadsereg alakulatai foglalják el a szíriai katonaság által kiürítendő stratégiai fontosságú állásokat, és ezzel megszüntessenek minden más "fegyveres jelenléte" a libanoni és a szíriai hadsereg alakulatain kívül.

A terroristák magatartása fokozza a polgárháború veszélyét a szíriaiak visszavonulása után.

A PFSz végrehajtó bizottsága közölte, hogy a libanoni kormány határozata szemet hunyt az arab-kozi megállapodások felett, amelyek "elismerik a palesztinai fegyveres jelenléte törvényességét" Libanon területén.

Washingtonban az a vélemény alakult ki, hogy a Szíria által Libanonban végrehajtott "manöver" inkább csak figyelemfelkeltés céljait szolgálja.

Damaszkusznak azonban pillanatnyilag nem áll érdekében olyan konfliktust okozni, amely újabb válságot okozhat a Közelkeleten.

Vance amerikai külügyminiszter a Kongresszus külügyi bizottsága előtt megtartott beszámolójában azt mondta, hogy Amerikának tovább kell folytatnia Szíria segélyezését, abban a reményben, hogy ez elősegíti Damaszkusz bekapcsolódását a békefolyamatba. Az Egyesült Államok a jövő évre 90 millió dolláros segélyt irányzott elő Szíria számára.

A kormányzat igyekszik rávenni a Kongresszus külügyi bizott

ságának tagjait, hogy támogassák ezt.

mert "mindaddig, amíg a szíriaiak úgy látják, hogy kilátásuk van amerikai segílyre, mérsékelt magatartást tanúsítanak".

Az amerikai külügyminisztérium szóvivője meglegedését fejezte ki afelett, hogy Ászád szíriai elnök eleget tett a libanoni kormány kérésének és elhalasztotta csapatai kivonását Beirútból. "Az Egyesült Államok érdekében van az összes idegen csapatok kivonásában Libanonból, azonban olyan ütemben, amely lehetővé teszi a libanoni kormány számára, hogy érvényesíthesse saját fennhatósági jogait az ország egész területén" — mondotta a szóvivő.

A Szociálista Internacionálé a détente mellett

Elítéli a szovjet intervenciót Afganisztánban

Bécs (—). A Szociálista Internacionálé kétnapos bécsi tárgyalásai befejeztével nyilatkozatot

SIMON PERESZ

adott ki, melyben hangoztatja, hogy szükséges a détente fenntartásának biztosítása.

"Ennek érdekében — hangoztatja a nyilatkozat — a Szociálista Internacionálé szükségesnek tartja minden alkalom kihasználását nemzetközi megbeszélésekre és folytatni az előkészületeket újabb konferenciára, melynek napirendjén az európai biztonság és együttműködés (Helsinki-i egyezmény) problémái szerepelnek. Ezt a konferenciát a tervek

szerint az ősz folyamán Madridban tartják. Javasolja az Internacionálé azt is, hogy mielőbb vizsgálják felül az Egyesült Államok javaslatát európai energia-konferencia megtartására, lehetővé tegyék találni olyan tárgyalásra, amely elhalasztja modern atom-fegyverek elhelyezését Európában, erőfeszítéseket követni a SALT III. egyezmény aláírására.

A nyilatkozat egyben elítéli a szovjet beavatkozást Afganisztánban és felszólítja a Szovjetunió csapatai kivonására.

Ami a Közelkeletet illeti, ezzel kapcsolatban a nyilatkozat rámutat arra, hogy: erőfeszítéseket kell tenni olyan környezeti konfliktusok elhárítására, amelyek nagymértékű összecsapáshoz vezethetnek.

Simon Peresz, a Munkapárt elnöke, aki részt vett a konferencián, négyezemközi beszélgetést folytatott számos vezető személyiséggel, így James Callaghnall, Willy Brandttal, Francois Mitterranggal, Olof Pálmeval és Bülent Ecevitvel. Ecevit egyébként beszámolt Peresznek Aráffal folytatott megbeszéléséről is. Peresz a maga részéről ismertette álláspontját, amely szerint a palesztin-kérdést Jordániával együttműködni kell megoldani.

ERKÖLOS ÉS VESE-ÁTÜLTETÉS

Porus rabbi Kneszet-képviselő, úgy látszik külön specializálta magát betegek politikai felfogásának tanulmányozására, mert azt kifogásolja, hogy a Chebronban meggyilkolt Jehosua Száloma egyik veséjét egy „Fatach-szimpatizáns arab asszony testébe ültették át". A Hadassza kórház vezetősége a leghatározottabban megcáfolta ugyan ezt az állítást, hazugságnak minősítve azt — de tegyük fel, hogy a képviselő igazat mondott. Es akkor mi van?!

A Porus rabbihoz közelálló vallásos körök ugyanis azt hangoztatják, hogy csakis tiszta, vallási szempontból ellenzik a szerv-átültetéseket. Mi értelme van tehát visszatérítő politikai elemeket keverni ebbe az ügybe? Mi értelme van a legprimitívebb nacionalista uszítással változtatni ezt a témát?

Végeredményben is egy súlyos beteg asszonyról van szó, akit felvettek a Hadasszába, arab miolta és politikai felfogása ellenére, mely utóbbit úgy látszik, nem vizsgálták felül a felvételi szobában, minthogy ez nem tartozik a kórházra, legalább is felvilágosult kultúrásadalomban nem. Hiszen még sebesült terroristákat is teljes orvosi segílyben részesítenek, — míg ez az asszony, — még ha igaza van is Porus rabbinak — legfeljebb „szimpatizáns" volt. — Hogyan kellett volna tehát viselkednie a kórháznak ebben az esetben? A felkínálkozó lehetőség ellenére nem megmenteni a gondjaira bízott beteget és kiszolgáltatni a halálnak? Ezek szerint tisztességesebb dolog lett volna egyáltalán nem felvenni, mint beteg mioltában diszkriminálni.

Ami pedig Porus képviselő álláspontjából kicsendül, az nem erkölcs, hanem vak fanatizmus, politikai célokra, amely azonban — úgy látszik — nem okoz erkölcsi kételyeket nála...

A PFSz panaszkodik: „IZRAEL KISAJÁTITOTTA A FALAFELT"

Suki Ármáli, a PFSz megbízottja az UNO emberi jogokkal foglalkozó bizottságában, a bizottság genfi ülésén azt panaszkolta, hogy „Izrael kisajátította magának a palesztinok nemzeti elejét, a falafelt, és ezzel meghamisítja a történelmet".

A PFSz-megbízott nagyon fájlalta, hogy a falafelt az izraeliek New Yorkban izraeli pizza néven hozzák forgalomba, és ezzel izraelivé akarják tenni az arab folklórt.

MUNKANÉLKÜLISÉG NÉMETORSZÁGBAN

Nürnberg. — Statisztikai kimutatás szerint Németországban január hónapjában emelkedett a munkanélküliség és a munkakeresők száma meghaladta az egymilliót.

1975 óta most történt a legnagyobb emelkedés a munkanélküliek számában. A munkanélküliek aránya összesen 4,5 százalékot tesz ki, szemben a decemberi 3,8 százalékkal.

A német munkaügyi minisztérium szerint a munkanélküliség növekedése sem meglepő és magabafoglalja bizonyos időnyomunkák csökkenését.

Gazdaságos fatányéros otthonában. Kóstolja meg a

UTÁNOZHATATLAN KÁBÁBIÁT.

„Giony" kábáb toasterben, grillen vagy tepsiben jóízű, mintha szén-sütőn készült volna.

„Giony" féle kabab ünnepi étel. Felvágott és hus.

Eladás nagyban és kicsinyben GIONY & RETTA

Rech. Hillel Házakén 8, Tel-Aviv, tel. 656610 (Az Allenby mozi mögött)

Durst professzor:

»Uszítás folyik a veséátültetés ügyében«

A Hadassza cáfolja, hogy az egyik vesét „PFSz-szimpatizáns arab asszony" testébe ültették át

Szélsőséges vallásos körökben felzúdulást keltett a Chebronban meggyilkolt Jehosua Száloma veséátültetési ügye. Mint kiderült, Száloma két veséjét két beteg testébe ültették át.

Menáchem Porus rabbi Agudapárti Kneszet-képviselő tegnap azt mondta, hogy az egyik megmentett beteg egy PFSz-szimpatizáns arab asszony".

A jeruzsálemi Hadassza kórház vezetősége a legteljesebb mértékben megcáfolta ezt az állítást, hangoztatva azt is, hogy a képviselő visszaél a helyzettel, mert nem szabad közölni a megoperáltak nevét.

Az említett vallásos körök „Szálomát Chebronban megsebesítették, de Jeruzsálemben gyilkolták meg" jelszóval folytatják támadásukat ebben az ügyben.

Arje Durst professzor, a Hadassza kórház sebészeti osztályának vezetője, aki nemzetközi hírnevet szerzett átültetések terén és ő hajtotta végre az említett műtétet is, azt hangoztatja, hogy „ebben a specifikus esetben olyan uszítás történik, melyet képtelen vagyok megérteni. Ezt a tragikus esetet, egy katona halálát politikai célokra akarják felhasználni. Nem tudom, milyen tényezők állnak emögött, de biztos vagyok benne, hogy kisebbséget képeznek a vallásosok körében is. Meg kell jegyezni — hangoztatja a professzor —, hogy a legtöbb esetben, amikor vallásos körök segítségét kértük átültetésekhez, teljes támogatásban részesültünk, mert javarészüket „micvének" tekintik az ügyet, amely életmentés céljait szolgálja. Olyan esetekben is, amikor a család részéről tiltakozás mutatkozott, rabbiaval való tanácskozás után rendszerint elaget tettek kérésünknek." (Lásd vezércikkünket ugyanezen az oldalon.)

Fegyveres rablótámadás egy natanjai gyémántcsiszoló üzemben

Szerdán este 6 órakor ismeretlen tettesek 2,300 gyémántot, valamint nagymennyiségű valutát raboltak, összesen 2,4 millió font értékben, egy natanjai gyémántcsiszoló üzemből. A két álarcos, revolveres támadó a Szápir-utca 6 szám alatti ház első emeletén lévő csiszoló-üzem bejáratánál rejtőzött el. Amikor az egyik alkalmazott kilépett az ajtón egy nő kíséretében, aki véletlenül járt a csiszolópályán, a két támadó berontott a helyiségre, revolverrel sakkban tartották az ottlévőket, majd kényszerítették az egyik tulajdonost a páncélszekrény kinyitására.

Maga a támadás mindössze néhány percig tartott, majd a tettesek zsákmányukkal elmenekültek. — Az a nő, aki véletlenül tartózkodott a helyiségben, sokkot kapott és csak néhány óra múlva tért magához.

A rendőrség egyébként megállapította, hogy a kirabolt csiszoló üzem engedély nélkül működött, mellözve a szükséges biztonsági intézkedéseket is, és ez a tény megkönnyítette a rablók helyzetét. A vizsgálat nagy eréllyel folyik.

TÜZET OKOZÓ VILLANYLEPEDŐK

Az utóbbi két hónapban Haifán 25 lakásban okozott tüzet a bekapcsolva hagyott villanylepedő.

A haifai tűzoltóparancsnok elmondta, hogy ezen a héten hat ilyen tüzeset volt. Minden ilyen esetben az okozta a tüzet, hogy a villanylepedőt bekapcsolva hagyták, miközben elmentek otthonról. A tűzoltók ezeket a villanylepedőket október—március lepedőnek nevezik, mert egyesek októberben bekapcsolják és márciusban kapcsolják ki. Megjegyzendő, hogy a tüzesetek rendkívül nagy károkat okoztak a lakásokban.

TÁRSAS VAGY EGYÉNI UTAZÁSOK ROMANIÁBA ÉS A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE A LEGJOBB FELTÉTELEKKEL

„ROSENTOURS LTD."-NÉL

ANAT-tal (FENICHEL ANCI)

RECH. HERZL 8 * TEL-AVIV TEL. 651211, 655444, 656470

Lunka és Kari (Jechezkel) Reiter

KÖZÖS ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁSÁT

1980 február 11-én, hétfőn délután 3 órakor tartjuk a kfar-szabái temetőben.

A CSALÁD

Felejtethetlen drága anyánk

SCHWARTZ SZERÉNA

Dicsőszentmárton — Petách-Tikva

ELSŐÉVES ÁZKÁRAJÁT

1980 február 10-én, vasárnap délután 3 órakor tartjuk a petách-tikvai temetőben.

Találkozás a temető központi csarnokánál. A GYÁSOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drágánk

Österreicher Nándi

Temesvár — Jeruzsálem

ELSŐÉVES ÁZKÁRAJÁT

február 12-én, délután 2 órakor tartjuk a Hár-Háménuchoton, Jeruzsálem. Találkozás a temető bejáratánál.

A GYÁSOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen szeretteink

HERSCH IDIDOR (Dolcsi)

Somkút — Petách-Tikva

DUX ANNUS (szül. Herskovits)

Somkút — Tel-Aviv

ELSŐÉVES ÁZKÁRAJÁT

szerdán, február 13-án — délután 4 órakor tartjuk a petách-tikvai Szugla-temetőben.

Találkozás a temető főbejáratánál. A GYÁSOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drága férjem, szeretett testvérbátyám, apánk, nagyapánk, sógorunk, apósunk

Kaufmann Ávrám (Adolf)

Álmosd — Sibiu — Chedera

ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁSÁT

a slosim letéltével, február 10-én, vasárnap d.u. 3.30 órakor tartjuk a chedera régi temetőben.

Külön autóbussz indul, Chedera, rech. Hánási 54. sz. ház elől d.u. 3.15 órakor.

Egyben köszönetet mondunk mindazoknak, akik személyesen vagy levélben kifejezésre juttatták részvétüket a nagy fájdalmunkban.

A GYÁSOLÓ CSALÁD